

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Ju-
goslaviji 120 Din, za
inozemstvo 140 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem g
narodu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisno se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnistva št. 2528

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana 44ev. 10.650 in 10.348
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Boj za Palestino

Ko je bila v tretjem letu svetovne vojne stiska antante že prav občutna, je ta povsod iskala novih zaveznikov in tako tudi med židi in Arabci. Prve je potrebovala antanta iz finančnih ozir, druge pa iz vojaških. Na velikih svetovnih finančnih središčih je bil židovski kapital skoraj merodajen, s pridobitvijo Arabcev pa bi se v hrbtu turške vojske dobil vojaško pomemben zaveznik, ki bi mogel pripomoči na azijskem bojišču do odločitve. Zato je pričela Anglija obljubljati židom, da jim obnovi v Palestini židovsko domačijo, Arabcem pa so obljubovali angleški oficirji, da jih bo antanta osvobodila iz turškega jarma in da postanejo svobodni.

Dne 2. novembra l. 1917 je nato Balfour v svoji deklaraciji svečano potrdil te obljube in izjavil, da bo postala Palestina »nacionalna domačija za žide, v kateri pa bodo pravice Arabcev varovane.« Ta dvoumna deklaracija je takrat zadovoljila žide in Arabce in nastala je židovska legija, ki se je borila na zavezniški strani v Aziji in nastali so arabski bataljoni, ki so krepko pomagali antanti v bojih s turškimi četami. Ko je bila svetovna vojna končana, so Angleži uresničili svojo obljubo in Palestina je postala svobodna republika, ki pa je pod upravo Društva narodov. Med Angleži in Francozi se je nato dolgo vodil spor, kdo naj dobi mandat nad Palestino, dokler ni pripadel z dogovorom v San Remo, leta 1920 mandat Angliji, ki pa je zato odstopila severni del dežele Franciji. Ta dogovor je Društvo narodov molče sprejelo in po ustavi iz l. 1922 pripada eksekutivna oblast v Palestini visokemu komisarju Anglije.

Ko je bila svobodna republika Palestina ustanovljena, so takoj pričeli židje v velikem številu naseljevati svoje ljudi iz Rusije in Poljske. Dočim jih je bilo pred vojno v vsej Palestini komaj 50.000 in ti niso tvorili niti 9 % prebivalstva, se je to razmerje v kratkem času za žide znatno zboljšalo in danes je že židovska ena petina prebivalstva Palestine. Že pa se pripravljajo židje, da to število še znatno zvišajo in dosežejo absolutno večino v Palestini. Do pred kratkim so obstojale med židi dve skupini, od katerih je bila cionistična za naseljevanje Palestine, dočim je bila anticionistična proti temu. Pred kratkim pa je bil na zasedanju »Jervih Agency«, kakor se imenuje židovsko narodno predstavništvo, dosežen sporazum med obema skupinama in sklenjeno je bilo, da se naseljevanje židov v Palestini še stopnjuje do te mere, da bo židov v Palestini do tri milijone. Če bi se to uresničilo, bi Arabci postali slabotna manjšina in židje bi tvorili tri četrtine vsega prebivalstva Palestine. Naravno, da je ta namera Arabce zelo razburila, ki so bili poleg tega še silno ogorčeni vsled dveh drugih sklepov židovskega narodnega predstavništva. To je namreč zahtevalo tudi, da se izroči oblast v Palestini židom, kakor je to obljubil Balfour v svoji deklaraciji in da se meje »židovske domačije« razširijo čez levi breg Jordana, na takozvano Transjordanijo. V tej pa vlada Abdulah, sin hedžaskega šerifa Huseina, ki se je bil za časa vojne postavil odločno na angleško stran. Rodbina Husejna uživa v vsem mohamedanskem svetu največji ugled, saj izhaja po Mohamedovi hčerki Fatimi naravnost od Mohameda.

Povoda za razburjanje Arabcev je bilo torej več ko dovolj in ni čuda, da je že dolgo vladalo napeto razmerje. K temu so znatno pripomogle tudi notranje razmere v Palestini. Že dolgo se tu vodi boj med dvema močnima arabskima rodoma. Na eni strani je rodbina Husejni, ki je nad vse radikalna v nacionalnih stvareh in ki skuša z radikalizmom priti do vodilnega mesta. Na drugi strani pa je rodbina Našišibi, ki je miroljubna in ki je pri zadnjih volitvah v Jeruzalemu zmagała s pomočjo židov. Sedaj se imajo v kratkem vršiti nove volitve, med drugim je na vrsti tudi izvolitev najvišjega mohamedanskega cerkvenega dostojanstvenika. Za te volitve se naravno obe stranki živahno pripravljata in radikalizem rodbine Husejni je znatno pripomogel, da se je napetost nevarno povečala. Treba je bilo le še malenkostnega povoda in vihar je bil tu.

Ta povod je dal že dve leti trajajoč spor zaradi »zidu vzdihovanja«. Židje so bili razkačeni, ker je bilo mohamedancem dovoljeno, da zgrade v neposredni bližini zidu razne stavbe. Še bolj pa so bili razkačeni, ko so zvedeli, da mislijo Arabci napraviti skozi zid vrata k svoji Omarjevi mošaji, ki sega do »zidu vzdihovanja« in ki je poleg Kaabe najsvetejši kraj mohamedancev. Židje so nato na-

Pripravlja se redukcija uradništva

Belgrad, 28. avg. (Tel. »Slov.«) Finančno ministrstvo je pred kratkim izdalo odlok oziroma navodilo vsem ministrstvom, naj gledajo na to, da po možnosti prihranijo od letošnjega proračuna 10 odstot., ter naj se radi tega mesta, ki so v proračunu predvidena, za sedaj ne spopolnijo. V smislu tega odloka finančnega ministrstva so sedaj vsa ministrstva pričela delo, da končno rešijo takozvani problem redukcije uradništva, ki se napoveduje že dolgo. Po vseh ministrstvih, kakor se glase naše informacije, delajo na tem, da bo do 15. septembra, ko poteče rok za predložitev proračuna za bodoče leto, ugotovljen definitivni stalež vsega uradništva. Kakor smo se informirali nadalje, ne bodo

samo pustili nezasedenih mest, ki so v proračunu predvidena, temveč bodo reducirali tudi mesta, zasedena po kvalificiranih močeh, katerih vsled raznih vzrokov ni mogoče več obdržati. Tako bo n. pr. ministrstvo za soc. politiko reduciralo veliko število zdravstvenih referentov, posebno v srbijanskih krajih. Pri tem postopanju se bo vpoštevalo tudi zanesljivo, oziroma nezanesljivo vedenje državnih uradnikov. Zelo važen bo ta pretres v večih ministrstvih, kakor v prometnem, notranjem in onem za soc. politiko. Računa se, da bo do 15. septembra, ko je čas predložiti proračun, izvršena že tolikokrat napovedana temeljita redukcija uradništva.

Načrt ljudsko-šolskega zakona

Samo manjšinske zasebne šole bodo dovoljene — Dolžnosti občin

Belgrad, 28. avg. (Tel. »Slov.«) VZS je dobil danes v roke osnutek ljudsko-šolskega zakona. Glavne točke, iz katerih je razvidna tendenca novega zakona, so: Glede zasebnih šol določa zakon, da ostanejo v bodoče le tiste, ki so določene po mednarodnih pogodbah, torej le takozvane manjšinske ljudske zasebne šole. Kar se tiče verouka, predvideva načrt sicer poučevanje, ne pa učnega programa. Kateheti se v bodoče ne bodo več nastavliali. Dosedanji kateheti pa ostanejo ter razpolaga z njimi prosvetno ministrstvo. Veroučitelje, ki se bodo v bodoče nastavliali, morajo vzdrževati takozvane šolske občine, ki jih morajo tudi v celoti plačevati.

Dolžnosti občin po novem šolskem zakonu obstoje v glavnem v tem, da morajo dati

na razpolago zemljišče, preskrbeti šolsko splotje ter ga oskrbovati, oskrbeti stanovanja za učiteljsvo, v slučaju pa, če stanovanj občine ne morejo preskrbeti v naturi, morajo povrniti učiteljem stanarino, ki jo plačujejo. Z eno besedo, občine prevzamejo nase vsa bremena, razen čistih učiteljskih plač. Glede poučevanja verouka se predlaga, naj odloči večina staršev, ali bo poučeval verouk učitelj ali duhovnik. Učni jezik je srbsko-hrvatski-slovenski. To so glavne točke novega načrta ljudsko-šolskega zakona. V ostalem se zakon glede dolžnosti šolskih funkcionarjev in učnega osebja ujema z določili zakona o srednjih šolah in učiteljskih. Predlog bo VZS jutri popoldne obravnaval.

Slovesen sprejem franc. bojnikov v Bitolju

Belgrad, 28. avg. (Tel. »Slov.«) Danes so dospeli v Bitolj francoski bojniki s solunske fronte. Sprejem na kolodvoru je bil zelo prisrčen in slovesen. Goste so pozdravile vse naše civilne in vojaške ustanove, občinstvo pa je tvorilo od kolodvora do stanovanja impozanten špalir. Godba je igrala marseilleso, občinstvo pa je vzklikalo: »Živela Francija! Živela Jugoslavija!« Danes popoldne so si gostje ogledali Bitolj in okolico ter obujali spomine na boje, ki so se v teh krajih vršili za osvoboditev Jugoslavije. Jutri ob 8 zjutraj odpotujejo gostje na izlet v okolico Bitolja ter bodo ob tej priliki v spremstvu naših vojaških

izvedencev pregledali položaje, na katerih so se svoječasnno borili. Ob 5 popoldne se vrnejo v mesto, nakar bodo opravili slovesnosti na grobu padlih francoskih vojakov. Ob 6 zvečer zapuste Bitolj, pojutrišnjem pa si bodo ogledali Kajmakčalan, nakar odpotujejo proti Belgradu. Po vseh krajih, kamorkoli bodo prišli gostje, se pripravljajo slavnosten sprejem. Zupani dotičnih mest so izdali na občinstvo poseben oklik, v katerih opominjajo prebivalstvo na zgodovinski dan obiska zavezniških borcev za svobodo in na jugoslovansko-francosko zvestobo.

Pred sestankom gospodarske male antante

Belgrad, 28. avg. a. Dne 27. t. m. se je vršila ob 10 popoldne v veliki dvorani za konferenco v ministrstvu zunanjih del seja, ki ji je predsedoval dr. Slavko Šečerov. Seja je bila posvečena vprašanju gospodarske male antante. Seji so prisostvovali predstavniki zainteresiranih ministrstev ter odposlanci gospodarskih organizacij. Posamezni govorniki so tolmačili svoja stališča in naziranja o vprašanjih, ki so bila na dnevnem redu in ki se bodo v kratkem pretresala na skupnem sestanku držav male antante v svrhu čim uspešnejšega sodelovanja na gospodarskem polju.

Pellegrinetti se skoraj vrne

Belgrad, 28. avg. (Tel. »Slov.«) Iz Rima poročajo, da se je včeraj vrnil s svojega doma v Rim papeški nuncij Pellegrinetti, od koder se bo po pordnevnem bivanju vrnil v Belgrad.

prosili vlado, da jim dovoli protestni shod pred »zidom vzdihovanja« proti arabskim nameram. Palestinska vlada je ta shod dovolila in ravno tako Arabcem, ko so ti zaprosili za protishod. To dovoljenje pa je bila usodna napaka, iz katere so se rodili najprej pretepi in potem krvavi nemiri po vsej Palestini.

Angleška vlada pa je sedaj v največji zadregi, ker mora ustreči enim ko drugim. Židom mora ustreči vsled velikega kapitala in svetovnega časopisa, ki je po večini na židovski strani. Toda že se tudi oglašajo mohamedanci Indije, da mora Anglija spoštovati arabske interese in že se pripravlja bojiviti vodja Vahabov Ibn Saud, da izvleče svoj dobiček iz krvavih dogodkov.

In tako so palestinski nemiri razgrnili arabsko vprašanje in v tem je njih največja nevarnost za Anglijo.

Naša nova „postojnska“ jama

Belgrad, 28. avg. (Tel. »Slov.«) Naše trgovinsko ministrstvo je dobilo iz Postojne poročilo, da se tam vrše velike priprave za slavnostno otvoritev nove velike restavracije v postojnski jami, ki bo lahko sprejela naenkrat do 2000 gostov. Otvoritev se bo vršila začetkom septembra ter se bodo glavne slavnosti vršile 8. septembra. Italijani so za novo urejeno postojnsko jamo organizirali svojo propagando, posebno v anglosaških krajih, zlasti v Ameriki, saj so bili n. pr. Amerikanci že preje, ko postojnska jama še ni bila italijanska last, stalni gostje te čudovite podzemne votline. Italijani računajo, da pride na ta dan v Postojno najmanj 20.000 izletnikov.

Ministrstvo je dobilo istočasno poročilo, da so podzemsko jamo pri železniški postaji Zavala na progi Sarajevo—Dubrovnik že v toliko pregledali, da so mogli ugotoviti, da je 8 km jame že dostopne in da je jama dolga najbrž približno 20 km. V jami se nahaja dostopen hodnik, mala jezera in kapniki. Ta jama bo, ko se uredi za promet, v gotovem smislu nadomestovala izgubo postojnske jame. Oblastni odbor je prevzel skrb, da se jama razkošno in udobno opremi, da se bo lahko začelo s propagando za obisk te jame.

Zasebni šoli odbita pravica javnosti

Split, 28. avg. (Tel. »Slov.«) Prosvetno ministrstvo je odbilo prošnjo uprave zavoda usmiljenih sester v Splitu, ki so prosile za svojo privatno šolo v srbo-hrvatskem učnem jeziku pravico javnosti, ki so jo imele do sedaj. Učenke bodo torej morale v bodoče delati izpite na državnih šolah, ker spričevala, ki jih bo izdal zavod, ne bodo nikak javna dokument.

Sprememba pri „Domu“

Zagreb, 28. avg. (Tel. »Slov.«) V uredništvu »Doma«, bivšega glasila HSS, so se razmere spremenile v toliko, da bo v bodoče list urejeval in izdal Josip Predavec, Dosedaj ga je izdal dr. Maček, Predavec pa je bil samo odgovorni urednik.

Jugoslov. delegacija na češkoslovaških manevrih

Praga, 28. avg. a. ČTK poroča: Jugoslovanska vojaška delegacija, ki bo prisostvovala manevrom češkoslovaške vojske, je prispela danes v Kromeriž na Moravskem. Jugoslovanski delegati so bili ob prihodu pristrčno pozdravljeni od tamošnjih predstavnikov vojaških oblasti, občine in prebivalstva. Delegati so se nastanili v nadškofovskem dvorcu. Šef jugoslovanske delegacije general Milovanović je bil dopoldne sprejet od francoskega maršala Petaina, ki bo takisto prisostvoval manevrom v Kromerižu.

Praga, 28. avg. a. Jugoslovanska vojaška delegacija, ki bo prisostvovala manevrom češkoslovaške vojske, je bila danes sprejeta od prezidenta češkoslovaške republike Masaryka. Na predlog ministra vojske Udržala je bil načelnik jugoslovanskega generalnega štaba general Milovanović odlikovan z redom Belegrada I. stopnje. Dočim je bil odlikovan general Matić z istim redom II. stopnje.

Dom kat. akademikov v Zagrebu

Zagreb, 28. avg. (Tel. »Slov.«) Danes so si zagrebški časniki ogledali nov dom katoliških akademikov sv. Marka Križevčanina. Dom je zgradila velikobekerska administratura ter je v prvi vrsti namenjen akademikom iz Vojvodine, pravico poslužiti se doma pa imajo tudi vsi ostali katoliški akademiki iz vse države. Dom ima 128 sob ter bo mogoče v njem nastaniti 150 dijakov. Mesečna vzdrževalnina znaša 1400 Din.

Velika nevihta v Bosni

Sarajevo, 28. avg. (Tel. »Slov.«) Včeraj je divjala v raznih krajih Bosne strahovita nevihta. Pri Kreki je narasla voda porušila most ter je bil promet ustavljen. Železniške naprave so sploh zelo poškodovane. Tudi pri Sarajevu se je utrgal oblak ter je voda odnesla raznega materijala v vrednosti pol milijona dinarjev.

Vrh. zakonodajni svet

Belgrad, 28. avg. (Tel. »Slov.«) Zakon o živinoreji, ki naj postavi našo živinorejo na moderno podlago, pride na razpravo v VZS, ker je zakon o povzdigi kmetijstva že sprejet. Tudi pravilnik za zakon o živinoreji je v delu. Za Slovenijo je že gotova razdelitev pasem po posameznih okrajih.

Prepovedan madjarški list

Belgrad, 28. avg. a. Notranje ministrstvo je pod IB št 24-233 z dne 20. avgusta prepovedalo uvoz in razširjanje madjarskega lista »Tundornák«, ki izhaja v Budimpešti v madjarskem jeziku in čegar vsebina je posvečena iredentistični propagandi.

Belgrajske vesti

Belgrad, 28. avgusta.

Belgrajski nadškof dr. Rodić se je mudil te dni v Zagrebu, kjer je pregledal svojo ustanovo »Christianum«, ki je namenjena za dijače in dovršena. Nadškof se jutri vrne v Belgrad.

Vse priprave za čim slovesnejši sprejem rezervnih častnikov in bojnikov zavezniških držav, organiziranih v »Fidaku«, je izvršilo naše vojno ministrstvo.

Občni zbor pravoslavne duhovniške organizacije »Vzajemnost« se vrši v Belgradu od 4. do 5. septembra t. l. To zborovanje bo obiskal tudi odposlanec zveze katoliških duhovnikov, organiziranih v istoimenskem društvu.

Načelnik v ministrstvu za narodno zdravje dr. Štampar se jutri vrne s svojega inspekcijskega potovanja po Srbiji.

Kongres službenih tujsko-prometnih propagandnih uradov se vrši od 8. do 10. sept. v Varšavi. Udeležila se ga bo tudi naša država. Zveza slovenskih planinskih društev ima od 22. do 24. septembra svoj kongres v Sofiji, ki se ga udeleži 15 odposlancev iz naše države.

Da je promet na vseh naših progah zopet vzpostavljen, objavlja glavno ravateljstvo železnic v Belgradu.

Zakaj torej hodijo delavci v Francijo?

Zopet je odšel nov velik transport naših delavcev v Francijo in zopet se odhod 4000 naših ljudi slika kot nekaj uspeh.

Pa si oglejmo ta uspeh malo pobližje. V članku, ki očitno izhaja iz krogov, ki izseljevanje v Francijo propagirajo, se navajajo plače, ki jih zaslužijo delavci v Franciji.

Pri »Societe Miniere des Terres Rouges-Anden de Tiche« znaša srednja dnevna plača 24.75 frankov, kar je v naši valuti 56 in pol dinarja, z ozirom na življenjske razmere pa manj. Toliko znaša srednja plača, ki jo pa naši delavci navadno ne dobe. 56 dinarjev na dan pa se da zaslužiti tudi pri nas in pri tem ostane delavec doma, ni osamljen in si more vedno pomagati. Kaj torej hodijo v Francijo? Kje tu kak dobiček? Pri drugi družbi dobe minerja od 3.50 do 3 franka na uro. Ali samo izučeni minerja kar večinoma naši delavci niso. V osmih urah zasluži torej izučeni minner od 28 do 24 frankov, to je od 63.84 do 54.72 dinarjev. Ali toliko zaslužijo le najboljši delavci, ki so kvalificirani, naši pa dobe znatno manj.

Hrana pa velja na dan od 12 do 15 frankov, stanovanje 1 frank, torej ostane delavcu, če ne kadi, ne pije, če nič ne izda za obleko, perilo in za nobeno drugo stvar 8 frankov, ali nekaj nad 16 dinarjev. Teh 16 dinarjev bi bil ves efekt njegovega garanta za profit tujih kapitalistov! Dejansko pa delavcu niti ne ostane teh 16 dinarjev, ker prvič zasluži manj, drugič je hrana slaba, da navadno ne zadostuje in tretjič delavec navadno vse drugo zapravi za vino, cigarete, da mu zmanjka denarja za obleko in perilo.

Kar pa je najtežje, je to, da si delavec sploh ne more pomagati, če ravna z njim slabo, ker ga veže kontrakt za eno celo leto. Za toliko časa je izročen podjetniku in živ krst mu ne pomaga, če bi dobival tudi čisto neužitno hrano in še tako težko delo!

Takšne so torej razmere in sedaj bi res radi vedeli, zakaj hodi naš delavec na delo v Francijo. In še to bi radi vedeli, kako morejo pustiti borze dela delavca v Francijo, če je delavec obvezan za eno leto in če nimajo borze dela prav nobenega jamstva, da se delavčev položaj tekom enega leta ne bo poslabšal.

Izseljevanja v Francijo mora biti konec, ker je pod sedanjimi pogoji primerno le za kolonialne narode, kamor pa Slovenci zaenkrat še ne spadamo.

V. manjšinski kongres zaključen

Zeneva, 28. avg. (Tel. »Slov.«) Danes je bil zaključen v Zenevi V. manjšinski kongres. Sprejeta je bila resolucija, ki zahteva, da se morajo načelno in obvezno v vseh evropskih zakonodajah zagotoviti narodno kulturne in državljanske pravice narodnih manjšin, dalje pa da se ustanovi stalna institucija pri Društvu narodov za obravnavanje in reševanje vprašanj, ki izvirajo iz manjšinskega problema, po analogiji mednarodnega delovnega urada.

Sovjeti bi se pogajali

Pariz, 28. avg. Iz Nankinga poročajo, da je sovjetski komisar za zunanje posle izjavil, da bi bili sovjeti pripravljeni pričeti takoj službena pogajanja o ureditvi rusko kitajske krize, ako bi Kitajska pristala na to, da sovjeti imenujejo novega direktorja vzhodno kitajskih železnic.

Najlepša bazilika v Napoli oropana

Milan, 28. avg. (Tel. »Slov.«) V najlepši baziliki v Neaplu Santa Chiara iz 14. stol. so vlomilci okradli žare, v katerih se nahajajo zemeljski ostanki mučenikov. Odnegli so dragocene listine, briljante, bisere in stare zlate umetnine, ki predstavljajo veliko vrednost.

Neprijeten doživljaj g. Ljapčeva

Sofija, 28. avg. List »Zarja« poroča o neprijetnem incidentu, ki se je pripetil predsedniku vlade Ljapčevu v bližini Varne. Ko je sinoči predsednik vlade hotel nazaj v Evksinograd, je njegov avtomobil splašil konja nekega meščana, ki se je vozil v nasprotni smeri. Splašena konja sta pričela drveti v svo silo. Vznevoljeni meščan je zato potegnil revolver ter izpalil nekoliko streliv v rak. Ljapčev je bil iznenaden in je priskočil k meščanu, ki je med tem zaustavil konje, ter mu dejal: »Zakaj streljate, jaz sem predsednik vlade.«

Drobne vesti

Barcelona, 28. avg. Tu je izbruhnil velik požar, ki je popolnoma upepelil več hiš. Tekom gašenja so bili ranjeni trije gasilci.

London, 28. avg. Iz Madrida poročajo, da namerava španska vlada upeljati monopol na avtomobile, kakor ga je upeljala nedavno na petroleje.

London, 28. avg. (Tel. »Slov.«) Kolera v pokrajini Sind je v zadnjih sedmih tednih zahtevala 2000 žrtev, v pokrajini Kandes 1400, v pokrajini Sukkur pa 360 mrtvih.

London, 28. avg. Iz Otava v Kanadi poročajo, da je preminul bivši predsednik kanadske vlade John Reed. Dosegel je 70 let.

V Haagu dosežen načelen sporazum

Nove koncesije Angliji — Italija je morala popustiti — Za nekatere koncesije je še potreben pristanek Nemčije

Haag, 28. avg. (Tel. »Slov.«) Včerajšnja pomembna popoldanska seja je trajala nepretrgoma od 17 popoldne do 1.30 jutraj. Najprej so Briand, Jaspas in dr. Stresemann apelirali na konferenco, da omogoči srečen zaključek. Stresemann je naglašal svetost sklenjenih pogodb, posebno ženevskih določb, po katerih je revizija nemških reparacijskih plačil potrebna. Pravna in moralna dolžnost upniških držav je, da se prepreči položaj, ki bi nastal, če se Youngov načrt ne odobri. Jaspas je nato apeliral na Snowdena, da se je konferenca sestala v svrhu pogajanj, pri katerih morata vedno obe stranki prihajati druga drugi nasproti. Končno je Snowden izjavil, da je pripravljen za nadaljnja pogajanja, in Jaspas se je tudi pokazal pripravljenega, staviť Snowdenu novo ponudbo. V pozni večerni uri je bila seja za nekoliko časa prekinjena in je nemška delegacija zapustila dvorano. Seja se je ponovno otvorila polnočno, ko se je med tem dosegel sporazum. Dr. Stresemann ni mogel priti k nadaljevanju seje, ker so mu zdravniki prepovedali, ostati tako pozno ponoči pokonci. Na konferenci so izjavili nemški delegaciji, da je poravnava v načelu dosežena, da pa je treba še govoriti z nemško delegacijo o nekaterih odprtih točkah. Na željo nemške delegacije in z ozirom na odsotnost dr. Stresemanna se je potem seja šestih držav odgodila na jutri dopoldne na 11. uro. Pristanek Nemčije je potreben za modulacijo nezavarovanega dela nemških anuitet in za razdelitev presežka pri prvih petih mesecih prehoda od Dawesovega načrta k Youngovemu v zvezi s stroški zasedbe Porenja po 1. septembru. Če bo o tem danes prišlo do sporazumljenja, se bo Youngov načrt smatral v načelu za sprejetega, nakar se bodo sestavili organizacijski odbori in podobni, ki se bodo imeli baviti z nadaljnjimi posledicami Youngovega načrta.

Popoldne ob 16 so se sestali ministri štirih držav, ki so interesirane pri zasedbi Porenja, ob 17 pa se je sestala politična komisija. Če se bo na obeh sejah danes razčistil ves kompleks vprašanj, se namerava sklicati za jutri javna plenarna seja, na kateri bo prišlo do pričakovanega ugodnega konca.

O vsebini poravnave se čuje z angleške strani: V načelu so se zedinili na to, da bodo ostale upniške države v okviru Youngovega načrta s pristankom Nemčije preskrbele za Anglijo dodatno vsoto letnih 40 milijonov, od katerih izira 36 milijonov iz glavnice v obliki anuitet, za katere jamčijo upniške države. K temu pride še letnih 42 milijonov mark, ki se bodo dobile z novo ureditvijo letnih zneskov iz nezavarovanega dela nemških anuitet, na katere tudi pristane Nemčija, toda ne da bi se skupni znesek anuitet zvišal. Te vsote se imajo izračunati tako, da ostane po končanem obrestovanju Dawesovega posojila ostanek nezavarovanih anuitet kot stalna letna vsota. Tako bi Anglija v celoti prejela 96 milijonov iz nezavarovanih anuitet. Dalje se je tudi določilo, da bodo italijanske državne železnice kupovale na leto 1 milijon ton angleškega premoga, in sicer tri leta na prostem trgu po najugodnejši angleški eksportni ceni.

Milan, 28. avg. (Tel. »Slov.«) Po poročilih »Corriere della Sera« je Italija pristala na sporazum v Haagu s tem, da je odstopila svoj delež letnih 9 milijonov iz reparacij vzhodnih držav in se obvezala, da bo kupovala od Anglije tri leta po 1 milijon ton angleškega premoga po najugodnejši tržni ceni. Italiji se je priznal njen delež iz Youngovega načrta. Angliji se je priznalo skupno 75 odstotkov njenih zahtev.

Haag, 28. avg. a. Doznava se, da je k vsoti 7.4 milijonov zlatih mark, ki so bili naknadno priznani Angliji, žrtvovala Francija 4 milijone, Italija 2 in Belgija 1.4 milijonov zlatih mark.

Vse čestita Snowdenu

London, 28. avg. (Tel. »Slov.«) Snowden je prejel danes številne brzojavne čestitke od Macdonalda, ostalih angleških ministrov in voditeljev angleških strank. Snowden je izjavil angleškimi časnikarjem, da si Anglija lahko čestita k uspehu haške konference. Urediti je še nekatera manj važna vprašanja, glavna vprašanja pa so odpravljena. Končal je z besedami: »Zelo sem zadovoljen!« Reuterjev komuniké piše, da je v Haagu doseženi sporazum najvažnejši dogovor od versailleskega miru dalje. Ta dogovor bo končno veljavno uredil pravna vprašanja iz svetovne vojne. Največja zasluga pri tem pa gre Snowdenu. »Evening Standard« poudarja, da je Snowden Angliji zopet priboril njen položaj v Evropi, ki ji gre kot svetovni državi.

Pogajanja z nemško delegacijo

Haag, 28. avg. (Tel. »Slov.«) Na haški konferenci bodo nocoj imeli ravnotako pomemben večer, kakor prošlo noč. Kot nadaljevanje snočne seje se je danes popoldne ob 15 nadaljevala razprava glavnih zastopnikov petih upniških držav z nemškimi glavnimi delegati o koncesijah, ki naj jih dovoli Nemčija, da se doseže med upniki dosežen aranžma. Ob 19.30 je bila ta seja prekinjena, ker je angleška delegacija za danes zvečer priredila ostalim delegacijam slavnosten banket v Grand hotelu. Takoj po tem banketu pa se bodo v Grand hotelu nadaljevali razgovori šestih držav. Zaenkrat še ni mogoče vedeti, kako dolgo bodo trajale te razprave, ki se bodo začele najbrže šele v pozni nočni uri. Glede medsebojnih stališč petih upniških držav nasproti angleški delegaciji pa se med tem še ni nič spremenilo. Ker so razgovori finančne narave slej ko prej najtesneje zvezani s koncesijami, ki jih hočejo države dati Nemčiji v vprašanju izpraznitve Porenja, je umevno, da se je na današnji popoldanski seji šestih držav v prvi vrsti razpravljalo o tem vprašanju. Vaš doipnik doznava iz zanesljivega vira, da je Briand označil svoje stališče s tem, da se bo glede koncesij, ki jih zahteva Nemčija, začelo izpraznjevanje tretjega pasu 1. aprila in končala 1. julija 1930. Nemška delegacija, odnosno dr. Stresemann je izjavil, da s tem francoskim stališčem ni prav nič zadovoljen. Brez ozira na zahtevo, da bi se začetek izpraznjevanja določil na še bolj zgodnji čas, smatra, da je mogoča tudi hitrejša izvedba izpraznitve, za katero je treba časa največ štiri tedne. Smatra se, da se je na popoldanski seji v resnici največ govorilo o tem. Seja politične komisije se je z ozirom na potek današnjih razgovorov zopet odgodila na jutri dopoldne na 11. uro.

Sklepi politične komisije

Pariz, 28. avg. (Tel. »Slov.«) Glasom Havasovega komunikéja iz Haaga je danes sklenila politična komisija: 1. Izpraznitev drugega pasu v Porenju s strani francoskih, angleških in belgijskih čet se začne 1. septembra. 2. Trajanje izpraznitve tretjega pasu je odvisno od datuma, ko stopi v veljavo Youngov načrt. 3. Zastopniki angleških oblasti ostanejo člani višjega komisarijata v zasedenih krajih do konca okupacije. 4. Čim prej se ima izvesti ženevski sklep glede komisije za poravnave in ugotovitve v izpraznjenem ozemlju. Havas smatra, da se sedaj ni bati nobenih težkoč več.

Haag, 28. avg. (Tel. »Slov.«) Jutri ob 10 dopoldne se bodo sestali na seji ministri držav, ki so zasedle Porenje. Javna plenarna seja, ki bo obenem tudi formalna zaključna seja, pa bo ob 14.30. Potek te seje bodo objavljali brezzično. S plenarno sejo pa bo konferenca zaključena samo formalno, ker bodo podobori delovali še dalje.

Arabski svet se zbuja

Novi nemiri v Palestini — Vsem je bilo 143 ubitih in 426 ranjenih Arabcev, židov in kristjanov

London, 28. avg. (Tel. »Slov.«) Kolonialno ministrstvo objavlja obširen komuniké o položaju v Palestini.

Skupno število žrtev bojev od 26. avgusta je znašalo 569, in sicer od teh 143 mrtvih in 426 ranjenih. Med mrtvimi je 93 židov, 46 mohamedancev in 4 kristjani. Med ranjenci pa je 238 težko, 188 pa lahko ranjenih. Med težko ranjenimi je 153 židov, 73 muslimanov in 12 kristjanov. Med lahko ranjenimi pa 116 židov, 45 mohamedancev in 27 kristjanov. V Jeruzalemu in Jafi, kjer so bili največji nemiri, sta vojaštvo in policija že napravila red. Po deželi pa se nemiri nadaljujejo in Arabci napadajo množično židovske naselbine. Po najnovejših vesteh pa so od včeraj zvečer dalje nastali zopet novi nemiri v Jeruzalemu, Jafi in Hajfi. V Beyrutu je demonstriralo 20.000 Arabcev, ki so izjavili svoje simpatije Arabcem v Palestini. Obmejni oddelki so do sedaj brez bojev preprečili poskušane napade sirskih Arabcev, Druzov in Beduinov, ki so hoteli vdreti v Palestino. Vest, da nameravajo Druzi iz Sirije napasti Jeruzalem, je v Jeruzalemu le povzročila veliko vznemirjenost. Pri

napadu Arabcev na električno centralo v Rutenbergu pri Hajfi je bilo ubitih 5 židov.

Pariz, 28. avgusta. Havas poroča iz Bajrute, da je 20 tisoč Arabcev v Damasku manifestiralo v korist arabske akcije v Palestini. Oblasti so podvzele obsežne mere ter razvrstile po mestu čete, da zaščitijo židovske četrti v Bajrutu.

Vesti o nemirih pretirane

Praga, 28. avg. (Tel. »Slov.«) Sir Herbert Samuel, bivši višji komisar v Palestini, še vedno biva v Pragi, kjer se njegova soproga in snaha udeležujeta sej mednarodne ženske lige za mir in svobodo. Danes je sprejel zastopnike praškega zionističnega distrikta, pri čemer je demantiral vesti, da bi bil pozvan v London in da naj bi zopet prevzel mesto angleškega višjega komisarja v Palestini. Odkloni pa je izjave zastopnikom listov, ker si še ne more ustvariti jasne slike o položaju v Palestini. Domneva, da so vesti zadnjih dni iz Palestine večinoma pretirane. Pri debati v poslanski zbornici bo v dogodkih v Palestini v splošnem zavzel svoje stališče. Sir Herbert

Samuel odpotuje jutri v neko češko kopališče, od koder bo potem potoval v Dresden in Berlin. Radi dogodkov v Palestini je zelo vznemirljen, vendar pa se izogiblje vsaki izjavi o angleški politiki in o dogodkih v Palestini.

Druzi podpirajo Arabce

Pariz, 28. avgusta. Havas poroča iz Jeruzalema, da so Arabci napadli vladne urade v Jafi. Pri tej priliki so stopili v akcijo angleški oklopni avtomobili ter ubili tri manifestante, ranjenih je bilo 25 oseb. Kakih 2500 Arabcev, ki jih podpirajo Druzi, korakajo iz Libanona proti Jeruzalemu. V Hajfi je prišlo do ostrih spopadov, v katere je posegla angleška pešadija, ki je morala streljati na upornike. Pri Huldaku je bilo ubitih 41 Arabcev.

Spomenica sv. stolice

Društva narodov

Vatikansko mesto, 28. avg. (Tel. »Slov.«) Z ozirom na dogodke v Palestini se sklicujejo v vatikanskih krogih na spomenico svete stolice, ki je bila poslana dne 4. avgusta 1922 Društvu narodov. V tej spomenici je papež opozarjal na nevarnosti židovskega naseljevanja v Palestini in se zavzemal za to, da se spoštujejo pravice naseljenega arabskega prebivalstva. Ne sme se dovoliti, da bi priseljena manjšina izpremenila tamošnje plemenske razmere. Sv. stolica smatra, da je prišel čas, da se pravično reši palestinski problem, po čemer morajo stremeti vse krščanske države s stališča moralnega prava vsega krščanstva.

„Zeppelinov“ polet

Newyork, 28. avg. (Tel. »Slov.«) Zrakoplov »Zeppelin« je bil davi ob 5 srednjeevropskega časa nad Big Springom, 300 milj vzhodno od El Paza s hitrostjo 128 km na uro. Ker je vreme neugodno, se računa s tem, da bo zrakoplov dospel v Lakehurst nocoj ponoči, če ne bo zgubil preveč časa pri obkrožanju velikih mest, ker ga je 83 mest prošlo, dabi letel nad njimi. V Newyorku pripravljajo velike svečanosti za sprejem. V petek bodo dr. Eckenerja in njegovo moštvo z mestnim newyorkim parnikom prepeljali v Newyork in ga spremljali s tradicionalnimi paradami skozi Broadway v City Hall, potem pa po lunch v hotelu »Astor«. Določeno je tudi, da bo predsednik Hoover sprejel oficijelno dr. Eckenerja in njegove častnike v beli hiši.

Newyork, 28. avg. (Tel. »Slov.«) Ob 6.15 srednjeevropskega časa je bil »Zeppelin« nad mestom Levellasa v Texasu. Domneva se, da je dr. Eckener opustil južno smer in da leti naravnost proti Cansas City, od koder bo letel preko San Louisa, Chicage in Indiane v Lakehurst. Nad El Pazo je bil ob 1 ponoči. Za progo Los Angeles—El Pazo je potreboval 16 ur namesto predvidenih 9 do 10 ur, ker je moral napraviti ovinek preko južne Kalifornije. Od El Paza je letel v velikem loku proti jugu preko Rio Grande v Mehiko, od koder je potem nadaljeval potovanje preko Texasa, pri čemer ga je spremljalo 6 ameriških vojnih letal. Hud nasprotni veter je njegovo hitrost zmanjšal na 35 milj na uro. Od časa do časa je letel samo 30 do 40 metrov nad zemljo, da se je izognil hudim viharjem.

Zrakoplov je preletel Willington, Locknery in Fort Worth v Texasu in potem letel v smeri proti Clevelandu. Ob 11 srednjeevropskega časa je preletel mejo države Oklahoma.

Newyork, 28. avg. (Tel. »Slov.«) Ob 17.38 srednjeevropskega časa je zrakoplov dosegel Cansas City.

Newyork, 28. avg. (Tel. »Slov.«) Zrakoplov »Zeppelin« je ob 19.25 srednjeevropskega časa preletel mesto Bildson. Ameriški zrakoplov »Los Angeles« je že došel v Cleveland. Tam se bosta srečala oba ta dva zrakoplova, obenem pa še pet manjših ameriških mornariških vodljivih zrakoplovov, tako da bodo v Clevelandu lahko opazovali naenkrat sedem zrakoplovov.

Turške vojne priprave proti Grčiji

Atene, 28. avg. a. List »Acropolis« poroča: Po vesteh iz Smirne Turčija ne prikriva ukrepov, ki jih namerava podvzeti proti Grčiji. Po turškem naziranju je vojska proti Italiji ali proti kakim drugi državi izključena, tako da preostaja samo Grčija. Turčija odklanja rešitev premnogih vprašanj napram Grčiji ter se pripravlja na mnogo pomembnejše stvari. Turčija ne odneha v vprašanju otokov, čeprav je podpisala Lozansko pogodbo. Mi smo uverjeni, nadaljuje list, da bodo Turki skušali pri prvi priliki osvojiti naša dva otoka Mitlene in Lesbos, ne da bi predhodno objavili vojno, temveč bodo to storili iznenada in neopaženo. Po daljšem presledku je Turčija letos prvič priredila velike pomorske vežbe in njene vojne ladje križarajo neprestano pred otokom Mitlene. Razen tega so te dni na otoku Mitlene našli steklenico, v kateri se je nahajal proglas na tamošnje prebivalstvo. Turčija napoveduje v tem proglasu skorajšnje osvobodjenje otoka ter razlaga turške pravice do tega otoka. Tudi utrjevanje malazijske obale dokazuje jasno, kaj Turčija namerava. List poziva vlado, naj ukrene potrebne ukrepe za obrambo teh otokov.

Dunajska vremenska napoved. Večinoma jasno, Toplo.

Kaj je novega

Koledar

Cetrtek, 29. avgusta: Obglavljenje Janeza Krstnika; Sabina, mučenica.

Razvoj avtobusnega prometa na Gorenjskem

Cerklje, 28. avgusta.

Dolgo smo potrpežljivo čakali, zamaknjeni tu pod vencem gorskih vrhov, pod vznožjem Grin-tovca, Krvavca, Kamniških planin, zdaj je vendarle prišel tudi za nas čas, ko nas je od vseh strani objel val novega razvoja avtobusnega prometa. Prej zapuščene, od prometnih krajev po več ur oddaljene vasi, so zdaj naenkrat zvezane na obe strani, proti Kranju in proti Ljubljani. S tem je zrastle vrednost teh krajev, postali so lažje dostopni, s planinami vred, ki se dvigajo nad vami. Zlasti Cerklje so z novimi avtobusnimi progami mnogo pridobile. Od tu se je možno vzpeti v planino na vse strani, zlasti pa v območje Krvavca. Skozi Poženek in St. Urško goro, čez Stefanjo goro, skozi Kriško planino, kjerkoli želite, pa stopite na vrh, h kapelici na Krvavec in mimo nje v kočjo in dalje proti koprskemu sedlu, Cojzovi koči, v Kokro, v Kamniško Bistrico.

Najprej je začela voziti skozi Cerklje v Kranj in obratno ljubljanska mestna občina, ki v vsako stran vzdržuje dvoje dnevnih voženj, dopoldne in popoldne. Pretekli teden pa je tudi podjetje O. Žužek otvorilo avtobusno progo med Ljubljano in Kranjem skozi Cerklje. Dočim vozi mestna občina iz Ljubljane v Cerklje in Kranj skozi Mengeš in Komendo, obratno podjetje O. Žužek skozi Skarčino in Vodice na Cerklje in dalje v Kranj in nazaj. Na ta način imamo v Cerkljah že kar štiri zveze vsak dan na obe strani, v Ljubljano in v Kranj. Slišimo pa, da je vložena koncesija tudi za samostojno avtobusno progo Kranj—Cerklje in obratno. Kolikokrat na dan bi obratoval novi podjetnik na tej progi, se še ne ve; izgleda pa, da bodo Cerklje po zaslugi vnetih avtobusnih podjetnikov kmalu popolnoma odprte širnemu svetu in da bodo imele tako v gorenjsko metropolo kakor v prestolico Slovenije dnevno skoro vsako uro potrebno zvezo.

Zdaj, ko se avtobusni promet tako silno širi po deželi, bi bilo potrebno, da se tudi s Kamnikom otvori boljše zveza. Kraji pod gorami v marsičem gravitirajo tudi v Kamnik, zato naj bi se kateri podjetnik, ki obvladajo avtobusni promet, spomnil tudi na zvezo med Kranjem in Kamnikom. Vsi podjetniki bi seveda morali stopiti skupaj in svoje vozne rede prilagoditi potrebam ljudi, na vsak način pa tako, da bi iz Cerkelj ven, kjer je brezdvomno središče gorenjske kotline med Ljubljano, Kranjem in Kamnikom, bile dane potrebne zveze na vse strani. Treba nekomu n. pr. iz Vodice v Kamnik — pe-ljal bi se najprej do Cerkelj, od tu v Kamnik. Isto velja za Senčur, obratno pa za Vodice, Skarčino, Visoko, Senčur, kamor bi hotel n. pr. kdo iz krajev med Mostami in Kamnikom.

Ves problem in razvoj avtobusnega prometa ni tako enostaven, kot na prvi hip izgleda. Bilo bi treba skupnosti in resnega študija vseh teh krajev in prilik. Tudi tujski promet zahteva boljše zvezo med Kamnikom in Kranjem ter obratno. Izložena bi bila v nekaterih primerih seveda Ljubljana, kar pa ni vsa škoda. Marsikdo, ki n. pr. iz gornje gorenjske doline namerava obiskati planine, v katere izhajajo pota iz Kamnika, bi se nemara rajši podal naravnost iz Kranja v Kamnik kot pa okrog na Ljubljano. Saj ima v prvem slučaju ves čas pred seboj slajen razgled na divne vrhove, na lepa polja pred seboj in lahko na poljubnem kraju izstopi.

Vsi ti vidiki in še mnogi drugi se odpirajo polagoma zdaj, ko je ta del dežele zvezan tako ugodno z Ljubljano in Kranjem. Le Kamnik še, pa boljše zveze v Cerkljah samih, pa bo v korist deželi, avtobusnemu prometu, Cerkljam in vsem vasem tod okoli, naposled pa tudi tujskemu prometu.

Litijski most prešel v upravo oblasnega odbora

Litija, 28. avgusta.

Po novem državnem zakonu o državnih in samoupravnih cestah je gradbeni minister odločil, da ima odslej skrbeti za popravila in vzdrževanje litijskega mostu ljubljanska samoupravna oblast. In tako so litijski »purgarji« v ponedeljek zjutraj debelo gledali, ko so videli hoditi po mostu več gospodov, z aktivkami pod pazduho, ki so most ogledovali in pregledali od vseh strani. Nekateri hudomušneži so že menili, da je prišla komisija radi zgradbe novega železo-betonskega mostu, da ugotovi, na katero stran da ga bodo gradili, ker tozadevni načrti so bili že zdavnaj predloženi v Belgradu. Pa so kmalu »pogrnulice«, da je to

Odkriti komunistični brlogi v Belgradu

Aretacije komunističnih agitatorjev — Glavni krivec skočil skozi okno in se ubil

Avala objavlja naslednji komunikat:

Povodom odkritja komunističnih brlogov v Belgradu, kjer so skušali komunisti formirati svoje celice, so policijski organi aretirali med drugimi tudi vršilca dolžnosti glavnega tajnika Rdečega križa Vladimirja Nešića, v čigar stanovanju so se izdelovali komunistični letaki. Pri hišni preiskavi so našli zelo mnogo obtežljivega materiala. Nešić je bil odveden na policijsko direkcijo v svrhu zaslišanja. V neopaženem trenutku se je pognal skozi zaprto okno ter skočil iz četrtega nadstropja na

le »čezdajna« komisija i. s. Od strani gradbene direkcije so se tega posla udeležili gg. gradbeni inšpektorji inž. Škaberne, inž. Orel ter inž. Kobal, za oblasni odbor g. referent inž. Porenta ter načelnik litijskega cestnega odbora župan Lebinger. V prevzemnem protokolu je bilo zabeleženo, da je most v slabem stanju ter da je inventar orodja in potrebnega mostnega lesa uprav minimalen.

Po sedanjem upravnem stanju mora v bodoče k vzdrževalnim stroškom tega mostu, ki ima 11 »johov« in je 164 m dolg, širok pa 6 m 20 cm, prispevati ljubljanski oblasni odbor %, litijski cestni okraj pa % stroškov. — Upamo in prepričani smo, da bosta poslednja faktorja v bodoče skrbela, da pride na most vedno zdrav, suh in najboljši gradbeni material, posebno mostnice, ki se najhitreje izrabijo, da se odslej smrekove izmenjavajo s hrastovimi in nanje nasuje gramoz, da ne bo več nih »flikarije«. Ker pa v letošnjem proračunu ljubljanskega oblasnega odbora in litijskega cestnega odbora ni predviden noben kredit za popravila, nujno potrebne pa so že sedaj večje investicije, bi bila dolžnost, da most to leto vzdržuje še grad-bena direkcija na svoje stroške.

Volitve v okrajne cestne odbore

(Nadaljni izidi.)

Maribor, 28. avgusta.

Bratonci: Erjavec Miha, Črešnjec: Klemen-čič Jakob, Cven: Magdič Ferdo, Sv. Katarina: Kamenšek Anton, Mursko Središče: Rob Alekso, Prelog: Petkovič Ivan, Nova cerkev: Lešnik Ivan, Macinec: Lončarič Josip, Sv. Juraj v Trnju: Horvat Ivan, Velka: Ploj Anton, Vitanje: Kuzman Josip, Sv. Anton v Slov. goricah: Poljanec Ljudevit, Pertotča: Gomboc Josip, Gor. Lendava: Ferjančič Janez, Gor. Petkovič: Balek Jožef, Kog: Bratušek Franc, Zetale: Filipič Leopold, Zavrč: Raufl Franc, Srednji Gasteraj: Rotman Janez, Sv. Miklavž pri Ormožu: Tomažič Jožef, Legrad: Balok Gjuro, Zalec: Veligošek Josip, Šmarje pri Jelšah: Mačec Jakob, Vurberg: Kegl Viktor, Vojnik trg: Potočnik Anton, Mala Subotica: Drdlec Ivan in Pon-grašič Franjo, Sv. Martin na Pohorju: Ačko Franc, Gornji Grad: Mermala Franc, Hrastje-Mota: Dvjak Lovro, Sv. Trojica v Slov. gor.: Klemenčič Valentin, Sv. Jurij v Slov. gor.: Roškar Ivan, Veržej: Stuhec Alojzij, Šmartno pri Slov. Gradu: Kac Ivan, Ljubnica pri Konjicah: Praprotnik Franc, Gornja Radgona: Janez Lančič (ne Jakob Zemljč, kakor smo pomotoma poročali).

Lov za tihotapcema

Zg. Sv. Kungota, 27. avg.

Tihotapeci ne mirujejo in uporabljajo vsako, kolikšak ugodno priliko, da prekorajšijo mejo, seveda vedno s kakim tovorom blaga. Ali vzpičto vestne službe, ki jo izvršujejo naši finčni stražniki, tihotapcem njihov posel ne gre bogve kaj v klasje. Prejšnji teden sta imela dva, v tukajšnjih okolici znana tihotapca zopet smolo. V zgodnjih jutranjih urah sta mislila utihotapiti iz Avstrije preko meje 14.000 kosov cigaretnih stročnic. Ze sta se čutila varna, ko se je naenkrat pojavila za njima finančni stražnik Ivan Leitgeb, starešina oddelka pri Sv. Križu in ju pozval, naj se udata. Tihotapca sta planila v beg, finančni stražnik pa za njima. Dolgo so brusili pete: spredaj oba

tihotapca, za njima pa finančni stražnik. Končno ju je ta le ujel in jima odvzel vrečo s stročnicami.

Ze iz tega slučaja se vidi, kako finančni stražniki vestno vrše svojo obmejno službo. Prav pogosto vidimo na cesti, kako finančni stražniki tirajo ujetje tihotapce in druge sumljive osebe.

Nekateri stražniki že po več let vrše službo v naših hribovitih krajih, nekateri so prebili že celo po deset zim na meji. Kdor ve, kakšna je njihova služba, ve tudi ceniti njihovo vztrajnost. Končno so pa tudi oni ljudje in ali ne bi bilo mogoče, nagraditi jih za vestno delo vsaj s tem, da jih prestavimo v notranje oddelke? Pravično bi bilo vsaj!

Jugoslovanska razstava na praškem velesejmu

Z ozirom na interes, ki vlada to leto za jesensko sezono v inozemstvu, se je odločil Oфициelni turistični biro SHS v Pragi, II, da priredi na jesenskem velesejmu v Pragi od 1. do 8. septembra t. l. razstavo jugoslovanske rivijere in ostalih klimatičnih in turističnih krajev v kraljevini SHS. Pomen Praških velesejmov je vsakomur dobro znan. Naši interesirani krogi, zlasti hotelirji, zdraviliške komisije, občine, parobrodna in tujsko-prometna društva itd., ki se pripravljajo vsako leto z reklamnim materialom na praške velesejme, bodo to akcijo gotovo z veseljem pozdravili in jo po svojih močeh podpirali.

Za jesensko sezono, katere se do sedaj ni upoštevalo, vlada v Čehoslovaški republiki in v ostalem inozemstvu veliko zanimanje, katero zahteva, da se prične tudi s to sezono računati. Zdravljenje z grozdem, ki spada v to dobo, pritegne na Jadran zopet tisoče tujcev.

Klimatične in ostale prednosti naše rivijere ji zamorejo garantirati poset tujcev ravno tako v jesenski, zimski in spomladni sezoni. Treba je samo javnost zainteresirati s istimi sredstvi, kakor se je to vršilo z uspehom za letno sezono tekom prvega desetletja naše rivijere.

Jugoslovanska propagandna razstava v Pragi je določena, da opozori Čehoslovaško javnost in ostalo inozemsko publiko, ki poseti Praški velesejem, na te prednosti naše rivijere.

Primarij Dr. DEMŠAR

SELENBURGOVA ULICA ŠTEV. 4
zopet ordinira

Razstava bo razdeljena na tri dele: 1. Rivijera. 2. Slovenija, turistika, zimski sport. 3. Notranja kopališča v SHS.

Uspeh te razstave je odvisen od naših zainteresiranih krogov in smo prepričani, da jo bodo vsestransko podpirali in gledali na to, da bude ta razstava dostojno reprezentirala našo državo.

Prospekte, plakate, fotografije, slike, tabele statistike in drugi propagandni material se naj pošilja direktno na: Oфициelni turistični biro SHS, Praga, II, Panska 1.

Gostilničarska postrežljivost

V svojem vodniku po Kozjakovem pogorju toži g. A. Badjura, da Slovenci to lepo pogorje vse pre malo posečamo. Pripominja pa tudi, da je za turiste, ki niso preveč izbirni, povsodi dobro preskrbljeno. Žal, da resničnosti tega poslednjega stavka ne morem potrditi za vse gostilne.

Pred dobrim mesecem sem del časa potoval v znanstvene svrhe po Kozjakovem pogorju. Pot me je nekoč proti večeru zanesla v neko vas. Bil sem prepričan, da bom v eni izmed gostiln dobil vsaj zasilno prenočišče. Iz Ljubljane sem imel po nekem posredovanju celo »zasiguranost« prenočišče v eni gostilni. A zelo sem bil presenečen, ko v tisti hiši niso hoteli ničesar vedeti o mojem prihodu. — Ko sem se pri njih malo okrepčal (seveda za denar), so me celo poslali v drugo gostilno. Ko pridem tja in vprašam za prenočišče, so mi rekli, da imajo samo dve postelji, ki pa so ju že oddali. Povem jim, kdo sem in zakaj hodim tam okoli ter poprosim, da mi dajo vsaj na senu prenočišče. Pa so mi lepo posmehljivo odgovorili, da ne morejo, da naj grem morda h kakšnemu kmetu. Videl sem torej, da v gostilnah ne bom dobil prenočišča. Ker pa tretje gostilne v kraju ni in nazaj na svojo izhodno točko (tudi poldrugo uro daleč) nisem hotel, k Sv. Duhu pa radi prevelike oddaljenosti (približno tri ure), radi noči in predvsem radi vmesnega, še nepreiskanege ozemlja nisem mogel iti, sem se v svoji stiski obrnil na tamošnjega gospoda župnika, ki se me je usmilil, mi dal lepo prenočišče in mi sploh v vsakem oziru šel na roko tudi naslednji dan. Za vso pomoč naj mi dovolji, da se mu takoj javno zahvalim. Zgornjo dogodivščino pa sem moral povedati v svarilo vsem turistom in izletnikom. Zvedel sem, da se to ni zgodilo meni prvemu, da imajo

sploh to navado, da izletnike in turiste samo toliko časa radi vidijo v svoji hiši, dokler pri njih popivajo. Ko pa jim je treba dati prenočišče, jih pa napodijo pod milo nebo. Lepe te manire ravno niso in razvoju slovenske turistike po Kozjaku tudi prav nič v korist. Naj bi se mariborska podružnica Slovenskega planinskega društva za to malo pobrigala. Resnici na ljubo in v tolažbo raznim izletnikom in turistom moram tudi omeniti, da so me sicer povsod drugod po Kozjaku, skoraj tja gori do Pungrača, tudi po gostilnah lepo in prijazno sprejeli in mi postregli. Dr. X.

Osebnosti

★ Veliki župan ljubljanske oblasti gosp. dr. Fran Vodopivec se je povrnil z bolezenskega dopusta in prevzel županijske posle.

Solske vesti

★ Na III. državni, realni gimnaziji v Ljubljani (Beethovnova ulica) se bo vršilo vpisovanje v I. razred v sredo 11. sept. od 9—12 v ravnateljevi pisarni, vpisovanje domačih učencev v II.—VIII. razred isti dan od 10—12 v posameznih učilnicah, učenci s tujih zavodov pa se bodo sprejemali v četrtek 12. sept. od 9—10 v ravnateljevi pisarni. Natančnejša pojasnila na deski v veži šolskega poslopja.

★ Na državni realni gimnaziji v Kočevju bo v smislu navedbe ministrstva prosvete vpisovanje za I. šolce dne 11. sept. Dne 12. sept. se bodo vpisovali domači dijaki in dijaki iz drugih zavodov od II. razreda dalje. Početek vsakokrat ob 8. Več na oglasni deski. — Ravnateljstvo.

★ Predstojništvo uršulinskega samostana v Ljubljani preklicuje večerajšjo notico o vpisovanju učenec in naznanja, da bo vpisovanje dne 11. in 12. septembra od 8 do 12 za III. in IV. razred notranje meščanske šole, za I. in II. razred ženske realne gimnazije, za otroški vrtec in naknadno vpiso-

Claud Mac Kay:

Na železniški progi

Zamorski pisatelj Claud Mac Kay, bivši strežnik, mornar, vratar, čistilec čevljev, prodajalec časopisov, kuhar in borec za idejo osvobodilnega gibanja Zamorec, je najzanimivejši pojav na literarni tribuni zadnjih let. »Na železniški progi« je fragment iz njegovega romana »Home to Harlem«. (Hiša v Harlemu.)

Ogromna črna zver, bučna in zasopljena, je vlekla preko ravni Centralne Pensilvanije, s pomočjo zvenčočih verig in koles, dolgo vrsto s ko- stanjevo barvo pobarvanih zabojev, nabitih z ljudmi in drugimi stvarmi, ostavljajoč na modrem nebu beli oblak svojega diha.

Pekleno vrvenje je vladalo v malem kvadratnem prostoru, polnem razžarjene pare, ki se je, iz grobnice, podobne kuhinji, razlivala v bufe vagon-restorana. Močan šef kuhinje, debel in male rasti, je bil strašen kakor nosorog. Zmagono suho naprej svoj ogromni trebuh, okrašen z velikim predpasnikom, si je krčil pot mimo drugega, tretjega in četrtega kuharja k majhnim zunanjim vratom, da inspicira natakarkje, ki so se sukali po bufetu. Na njegovem matnem obrazu so osorno mežikale bele oči. Vsi natakarkji v bufetu so pospešno pripravljali naročena jedila, pribore in krožnike.

— Hej, ti meli! — zakriči šef kuhinje na četrtega natakarkja. — Kdo ti je dovolil, da oddajaš na okencu ovčje kotle?

Četrli natakark v vagon-restavranu ima vedno zasmehljivi prilemek »mel« (smrkovec).

— Mislim sem, da so to kotle, katere sem naročil.

— Misli kje hočeš, tam doma, v vaši pre-kleti luknji. Tu ni dovoljeno, da misliš.

— Ali so že ti kotle gotovi? — vpraša drugi natakark.

— Ne preganjajte me, Zamorec! Kaj ste se razburili? Tu treba delati mirno in premišljeno. To je služba v vozu belih, a ne na zamorskem pikniku.

Drugi kuhar postavi krožnik s kottlet. Šef kuhinje vzame krožnik z okenca in obliže prste. — To ste vi, rumeni. Hajd, vrnite se. Nesite krožnik. Pokažite jim, da znate streči! Starši kuhar je prestopal z ene strani na drugo, si brisal s kazalcem znoj z obrvi in kričal na vse. Nato je obrnil svoj trebuh in šel nazaj k peči. K okencu pošlje tretjega kuharja, da pazi na red pri izdaj-nju naročenih jedi.

Jack — služil je kot tretji kuhar — zavzame mesto pri okencu in začne izdajati naročene jedi.

Nikdar še ni služil na železniški progi, ali že prve dni se je dobro vživel v svoj novi posel. Stopil je v službo na železniško progo, da bi pre-kinil s Harlemom. Ko se je razstal z Rožo, je Jack čutil, da se mora sedaj iztrgati iz atmosfere Harlemu. — Ako sedaj ne odidem iz Harlemu, me bo Harlem strl — je modroval Jack. Ni hotel, da gre zopet med nosače v veliko morskoro pristanišče. In ni hotel niti, da bi šel kot mornar na daljno plovbo. Sklenil je, da služi pri železnici v vagonu-restavraciji. Eno ali dve noči v Harlemu, a ves ostali čas v vozu.

Doba vrvenja je minula. Vse se je umirilo in utihnilo. Hodniki vagona-restavracije so se osvobodili lačnih, nestrpnih gostov. »Mel« je čistil in umival police. Drugi natakarkji so zlagali sre-brno posodo, čaše, umazane mizne prte. Delo v kuhinji je bilo istotako končano in štirje kuharji

so se izvlekli iz svoje grobnice in šli v restavracijo, da vsrkajo čisti zrak. Sedeli so oddeljeni od natakarkjev, ki so stregli v restavraciji. Kuharji in natakarkji — to so bili uslužbenci raznih kate-gorij. Vedno so se držali odvojeno in združevala jih je samo igra v karte.

Pri veliki mizi so sedeli štirje natakarkji in igrali poker. Jack se jim je hotel pridružiti, ali ni imel denarja.

Peti natakark je sedel pri majhni mizi in čital. To je bil mladi človek srednje rasti, z nežnimi lasmi temne barve, pravih potez v obrazu in z majhnim očilkom na ustnicah. Jack pride k njemu in ga prosi, naj mu posodi dva dolarja. Dobivši zaproseno, gre Jack, da igra.

Kvartanje mu je šlo izpod rok. Končal je s 5 dolarji. Vrnivši zamorskemu mladcu svoj dolg, reče:

— Vi delate tako dobro. Vedno vas vidim skozi naše okence. Delate spretno, urno.

Mladec se nasmehne in ljubeznjivo pogleda Jacka.

— Kaj čitate? — vpraša Jack, nagnivši se preko mize. — To, se mi zdi, je grško. — Prečita počasi naslov knjige, »S-a-f-o. Safo.« — Kaj je to? — vpraša Jack, prelistavajoč knjigo, ki je ležala na mizi.

— To je roman francoskega pisatelja, Alfonsa Daudet. Pripoveduje o življenju ženske, lepe kakor roža, ali z dušo mačke, ki se stalno potapa. Njeni ljubček so jo imenovali »Safo«. Do-pade se mi ta stvar, vendar nisem soglasen z avto-rom, ki je dal knjigi naslov — Safo. Jezi me to.

— Zakaj? — vpraša Jack.

— Zato, ker je, »Safo« ime krasne ženske, grške pesnice, ki je nekoč zares živela.

— A, to pomeni, da je v tej knjigi vendar nekaj grškega — reče Jack — uganil sem.

Mladec se nasmehne.

— Nekoliko, da.

In začel je pripovedovati Jacku o Saffinem življenju.

»Vi znate francoski?« vpraša mladeček Jacka.

— Parler-vous? Mademoiselle, un baiser, s'il vous plait. Voilà. To sem se naučil na plesih v Franciji.

— A, vi ste bili tam?

— Oh, oui, camarade, — vzklikne Jack. — Šel sem tja, da se bijem z Nemci. Našel pa nisem nobenega in vrnil sem se domov. Ali, kako ste se vi naučili ta jezik? Priznavam, da nisem uspel niti, da bi se naučil francoski čitati. Tako, samo nekoliko fraz znam. Eh bien! Mais vous compris beaucoup.

C'est ma longue maternelle.

— Hm! — Jack se nakremži in se popraska za ušesi. — Comprenez pas, tovariš, povejte mi na našem jeziku.

— Francoski jezik je moj materinski jezik. Da...

— E, ne norčujte se, — mu seže v besedo Jack. — Kaj niste ravno tak Zamorec kakor sem jaz?

— Gotovo, Zamorec sem — reče natakark. — Ali rojen sem na Haiti, a tam govorijo vsi fran-cosko.

— Haiti? Kje je to?...

— To je otok v Karibskem morju v bližini Panamskega prekopa.

Jack je sedel kakor poslušen učenec in po-slušal mladca. Zvedel je, da je duh velike fran-coske revolucije segel tudi do tega otoka in izzval vstajo med sužnji to dežele; da je neodvisnost črnega Haiti dosežena bolje dramatično, nego neodvisnost Združenih držav Severne Amerike. Priv-krat je slišal ime Tusena Luvertira, črnega sužnja in voditelja haitjskih sužnjev. Slišal je, kako se je ta voditelj boril in kako je premagal lastnike

vane za vse razrede vnanje osnovne in mešanske šole. Na vnanji mešanski šoli se vrše ponavljalni izpiti dne 31. avgusta.

★ Na II. drž. deš. meš. šoli v Ljubljani je vpisovanje za vse razrede dne 12. in 13. septembra vsakokrat od 9 do 12. Dne 16. septembra je šolska služba božja, 17. septembra pa se prične redni šolski pouk.

★ Mešanska šola v St. Vidu nad Ljubljano. Vpisovanje v I. in II. razred se bo vršilo še 12. in 13. sept. od 8—12. Dne 16. sept. je šolska služba božja, 17. sept. je pričetek rednega šolskega pouka. V I. razred se bodo sprejemali učenci, ki so pač uspešno dovršili 4. razred, odnosno 4. šol. leto na osnovni šoli.

★ Na mešanski šoli na Raketu bo vpisovanje za vse razrede 12. in 13. septembra od 8 do 12. 16. septembra bo služba božja ob 8 in 17. septembra redni pouk. Vsi izpiti se bodo vršili, kakor je bilo že objavljeno.

Druge vesti

★ V srednjih šolah bo uvedena šolnina? V načrtu novega srednješolskega zakona je, po vseh iz Belgada, tudi določba, da se uvede na vsa srednjih šolah šolnina. Izvzeta bodo le učiteljska. Šolnine bodo oproščeni marljivi in revni dijaki. Višino šolnine bo odredil prosv. minister.

★ Prosvetni oddelek Vel. župana v Ljubljani nam poroča, da službeni kraji bivših volonterov, kakor so bili objavljani po časopisu, niso stalni, ampak začasni, da pridejo prošilke sploh v stalež učiteljstva; ko dobe deklete se bodo razvrstile po službeni potrebi ne glede na njih sedanjo namestitve.

★ Tabor Kerkove mladine in kršćansko socialističnega delavstva bo dne 1. septembra t. l. pri Dev. Mar. v Pušavi.

★ Davčna uprava v Ljubljani razglša, da je odposlala občinski uradom v razgrnitve seznamke oseb, ki so zavezane pridobitni (obrtnemu davku). Ti seznamki bodo razgrnjeni v občinskih pisarnah skozi osem dni prišli s 1. sept. 1929. Davčne zavezance opozarjamo, da v lastnem interesu v pogledu davčno osnovo, ker jim je dana možnost, da osebno pred davčnim odborom zastopajo svoje interese v slučaju preobremenitve.

★ Most se je udril. Na glavni cesti, ki pelje iz Mokronoga v Skočjan, se je radi slabih tramov udril most. Začasno je vozni promet ukinjen. — Avtobus, ki je vozil iz Novega mesta čez Smarjeto in Skočjan na Krško, je moral vsled podrtga mostu usmeriti pot čez Kronovo, Dobruško vas na Krško.

★ Maturanti kranjske gimnazije iz leta 1909 proslavljajo 20 letnico svoje mature. V to svrhu se zberemo dne 9. septembra t. l. v Kranju pri skupni večerji in priridemo naslednji dan izlet na Sv. Jošt. Sestanek ob 18 v gostilni Peter Mayer v Kranju. Vsi, ki se žele sestanika udeležiti, naj to javijo z dopisnico na naslov: dr. Stanko Sajovic, odvetnik v Kranju, da se jim more pravočasno preskrbeti prenočišče. — K temu sestanku so najiskrenejše vabilni tudi gg. profesorji, ki so v šolskem letu 1908-1909 poučevali v osmem gimnazijskem razredu v Kranju.

★ Premovanje goveje živine za rogaski okraj se bo vršilo v petek, dne 6. septembra 1929 na živalskem sejmišču v Rogatu. Živinorejci naj pri- verno točno do pol 9. ure k premovanju, pri katerem se bo razdelilo nagrad nad 10.000 Din. I. bika, ki so že licencirani, II. krave in breje telice, III. mlade bikke in telice od pol leta do 1 in pol leta. Vsa živina mora biti samo domača sivopisnena. Po izvršenem premovanju se bo vršilo naknadno licen- covanje bikov. Po končanem presojanju se vrši zborovanje živinorejcev, pri katerem bo živinorej- ski nadzornik govoril o uspehu premovanja, opozarjal na dobre in slabe lastnosti živine, o smer- nica živinoreje v mariborski oblasti ter o ciljih živinoreje v okraju.

★ Podrobnosti o vremenski katastrofi v Južni Srbiji. Šele sedaj postajajo znane nekatere podrobnosti o veliki vremenski katastrofi v Južni Srbiji. Med nalivom je strela ponekod pobila cele črede koz in ovac. Tako je v skupljiškem okraju, v gornjekoličanski občini strela pobila čredo 50 ovac, ki so se zatekle pod veliko drevo. — Ker železnice proge Skopje—Mitrovica in Skopje—Ohrid še niso popravljene, je ostal velik del Južne Srbije še četrni dan brez časopisov.

★ 800 turistov pride v Zagreb. Ob priliki mednarodnega kongresa za relikvije v Berlinu je okoli 800 turistov iz raznih držav izrazilo željo, da

★ Pri boleznih srca in poapnenju žil, nagnje- nju h krvavenju v močanih ter napadom mrtvo- dno zagotavlja naravna »Franz-Josef-grenčica« lahno odvajanje brez napora. Znanstvena opazova- nja na klinikah za bolezni krvnih žilic so do- gnala, da »Franz-Josef-voda« posebno starejšim ljudem zelo dobro služi. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

obišče Jugoslavijo. Ti turisti že potujejo v svrhu proučevanja po raznih evropskih državah. Njihovo potovanje bo organizirala Centralna zveza za re- likvije, ki bo to organizacijo prepustila svoji sekciji v Ljubljani, katere središče je v Zagrebu. Radi čim uspešnejše organizacije se je sekcija obrnila na ministrstvo za trgovino in ministarstvo za promet za potni popust in podporo, od katere je v glavnem odvisno to potovanje tujih turistov po Jugoslaviji. Če se te priprave uspešno zaključijo, bi tuji turisti prišli v našo državo že v začetku septembra.

★ Pol milijona dinarjev rešenih pred v- lomilec. Neobičajen vrom je bil izvršen te dni v hišo veleposelnika in trgovca K. Puniča v Mali Brus- nici pri Bosanskem Brodu. Vlomilec so odnesli iz trgovine štiri metrske cente težko železno bla- gajno. Zunaj so poskušali blagajno razbiti in po- brati iz nje denar, ki ga je bilo notri za pol mili- jona dinarjev. To pa se jim ni posrečilo, ker so jih domačini opazili in preprečili. Vlomilec so pobegnili z dvorišča ter preko Save odšli na slavonsko stran. Sodeč po luči krvi, ki so jo našli na dvorišču, je moral biti eden vlomilcev težje ranjen. Ranil se je najbrže pri prenosu težke blagajne.

★ Velikanski požar v Subotici. — V Crveni Cerkvi, ne daleč od Bele Cerkve v Vojvodini, so se vnela na posestvu posestnika Mihalovića poslopja, v katerem je bila shranjena žetev s 120 juter zemlje. Požar je bil očividno podtaknjen, ker je istotčasno začelo goreti v dveh poslopih. Na lice mesta so prihiteli ognjegašci, ki pa niso mogli po- gasiti požara, ker je bil že prevelik. Poklicani so bili še gasilci iz Bele Cerkve. Gašenje požara je oteževala silna burja, ki je tedaj divjala po vsem Banatu. Žetev je popolnoma vsa pogorela. — Na periferiji mesta Subotice je predinočnim zgorelo okrog 20 vagonov slame, ki je tam ostala po mlačvi. Požar so zanežili z ogorki cigaret neki potepuhi, ki so tam spali.

★ Sisek dobi carinarnico. Na zahteve gospo- darskih činiteljev v Sisku, za katere je bil hud

udarec, ko so ukinili tamkašnje carinarnico, je finančni minister odredil, da se v Sisku zopet odpre carinarnica in sicer oddelek zagrebške cari- narnice. Oddelek carinarnice v Sisku bo carinil vse blago, ki se tam vkrčuje iz vagonov na ladje za izvoz in tudi blago, ki prihaja z ladjami, pa se izkrčuje v vagono.

★ Tepček povzročil velik požar. V vasi Kri- ževih v Medjimurju je zgorelo te dni več gospo- darskih poslopij v vrednosti nad 150.000 Din. — Orožniki so poizvedovali po vzroku požara in ugo- tovlili, da je ogenj zanežil 10 letni duševno zaostali sin kmeta Stjepana Jambrošića, kateremu je tudi pogorel skedenj.

★ Slovar tujk. Ravnokar v založbi Jugoslo- vanske knjigarnice izšli »Slovar tujk« ima namen služiti potrebi vseh družinskih slojev z razlagi in pojasnilom številnih tujk, ki se vedno bolj pojav- ljajo vsled naraščajočega napredka na vseh poljih duševnega in materialnega prizadevanja v naš je- zik in vsakdanje življenje. V slovarju najdemo vse, kar je laiku nepoznanega, tujega; seveda z dodat- kom, od kje beseda izhaja. Zgodí se, da tujke mnogi čisto mehanično in iz navade rabijo, ne da bi jih razumeli in pravilno tolmačili. To pa ima slabo stran, da se večkrat važni pojavi v dnevi politiki, znanstvu, tehniki in družabnem življenju razlagajo brez pravega razumevanja, kar je večkrat vzrok neljubim zabodam. »Slovar tujk« je zanesljiv vodnik in tolmač v številno množico tujih izrazov, katerih je danes prenatrpano dnevno časopise. — Knjiga pa ima obenem tudi namen one tujke, ki jih lahko pogrešamo, posloveniti in namestiti z dobrimi domačimi izrazi. Ker pa to ni bilo mogoče so vsi tuji izrazi z opisom razloženi in pojasnjeni. Ta prepotrebna knjiga stane v celo platno vezana 50 Din, po pošti 3 Din več. Naroča se v Jugoslo- vanski knjigarni v Ljubljani.

★ Gremij trgovcev v Ljubljani (šolski od- bor) obvešča vse učne gospodarje, da se vrši vpisovanje v I. letnik gremijalne šole v soboto, dne 31. avgusta od 8—12 in od 2—5 v gremijalni pi- sarni. Vpisovanje v II. in III. letnik se vrši v po- nedeljek, dne 9. septembra od 2—5 popoldne na šoli na Ledini. Pri vpisovanju mora vplačati vsak vajenec predpisano šolnino v znesku 500 Din, na novo vstopivši pa še 100 Din vpisnine. Redni pouk se prične v ponedeljek, dne 16. septembra ob 2 po- poldne na Ledini. Šolski odbor naproša gg. šefe, da se vajenci sprejemajo le do 10. septembra, ker se na pozneje prijavljene vajence pod nobenim po- gojem ne bo oziralo. Natančnejši podatki so raz- vidni na šolski deski na Ledini. — Odbor.

★ Klub primorskih Slovencev vabi svoje čla- ne na izlet k Sv. Katarini v nedeljo, dne 1. sep- tembra. Iz Ljubljane se odpeljejo proti Medvodam z jutranjim vlakom ob 6.50, od tam gremo peš na hrib in se vrnemo čez Podutik nazaj v Ljubljano. Izlet je družabno-informativnega značaja glede na bližnji program v bodočem letu.

★ Ljubljanski trg je bil včeraj precej za- nimiv. Blaga je bilo prinesenega veliko manj, kot navadno tržne dneve, ki so sredi v soboto. Radi tega so se prodajalke hvalile, da gre blago hitro v denar. Saj pa so tudi povsod po trgu zevale praznine, zlasti srednji del trga, kjer tabore na- vadno trnovske branjeve z zelenjavo, je bil ko- maj polovico zaseden. Okoliških prodajalk pa je bilo zato manj, ker se je že pričela košnja otave, ki zaposli na kmetijah vse razpoložljive ljudi. — Sicer pa so prevladovala na trgu gobe, zlasti jur- čki (po 5 Din merica) ter od sadja zlasti hruške drobnice in domače slive. Paradižniki so bili po 3 Din, krompir po 1.25, zelje po 1.00—1.50 Din. Na semenskem trgu se pozna, da so že dozorele nekatere rože in druge različne koristne zdravilne rastline.

★ Umrlí so v Ljubljani v času od 24. do 28. t. m.: Ana Rozman, mestna uboga, 74 let, Japljeva ulica 2; Marko Matija Gorup, paznik v pokroju, 78 let, Vilharjeva cesta 8; Rasto Ahlin, trgovski družabnik 19 let, Celovška 56. — V bol- nišnici so v istem času umrli: Rozalija Baš, vdova rudarja, 41 let, Kodeljevo 209; Avgust Rovšek, sin šoferja, Brdo pri Viču; Jožefa Medvedšek, žena sluge, 51 let, Senovo 77; Boris Marušič, sin ličar- skega pomočnika, 1 in pol leta, Vižmarje 49; Ivana Mav, žena posestnika, 43 let, Lukovica; Andrej Pipa, kovaški pomočnik, 77 let, Koseze 13.

★ Československa Obec Ljubljana. Školni výbor české doplnovací školy v Lublani dovoluje si zvati k učasti na zápisu do vyučování jenž konán bude dne 8. září od 8. do 10. hodiny odpolední v místnosti školy (Mladika). — Správa školy při- hlázení bude ke vhodnému rozdělení vyučovacíh hodin podle časových možností začeva, tak, aby návštěva školy byla pokud možno umožněna všem. Konsultá Republiky československé upozornuje příslušníky české národnosti na jejich národní

— Kakšen strije Sem? — vzklíkne Jack. — Ne smeš me.

— Počakajte, pojasnim vam, — reče mladec. — Vi morda ne veste, da je v času vojne strije Sem zagrabil v svoje krepilje Haiti. Moj oče je imel tam visok položaj. In ni dovolil striju Semu, da gospodari na Haiti in o tem je govoril odkrito in jasno. Ukažejo mu, da mora molčati. A ker se temu ni pokoril, so ga zaprli. Moj brat tudi ni maral molčati in ameriški mornarji so ga na ulici ubili. Meni je zmanjkalo sredstev da nadaljujem nauke. Moral sem zato vzeti prvo delo, ki mi je prišlo pod roko. Voila.

— In več se ne učite?

— Nikdar ne preneham z učenjem. Kakor hitro imam nekaj minut prostosti, se učim. Vsak svoj prosti dan v New Yorku porabim, da grem v biblioteko. Tam čitam, pišem.

Jack sumljivo zmaje z glavo.

— Delo tukaj, v vagonu, je zame dobro. Ali za takega človeka, kakor ste vi... In vi slu- žite vsem tem belim? No, nekako že gre, ako ste kot strežnik ali v kuhinji. Ali stalno biti med to publiko, ljubeznjivo se vsem klanjati, skrbeti, da jim ustrežete...

— Ali vse to ni tako odvratno — reče mladec. — Po večini so ljudje pazljivji, darežljivi. Danes sem dobil napitnino od uglednega senatorja z Juga. Vedel se je napram meni džentlenski in mi dal pol dolarja... A ko me začne moriti otnost, čitam Franka Krena.

Jack ni razumel, ali z vso silo je udaril s pestjo po stolu in opsoval...

Šef ga je poklical v kuhinjo.

— Nitreba, da se družiš s tem »profesor- jem« in da poslušaš njegove neumne pravljice. Rajše sedi v kuhinji...

Ogrobnna črna zver zaživlja, in težko diha- joč, zdrsi počasi pod krov postaje Pittsburgha.

(Prevel I. V.)

Ljubljana

Nočna služba lekarn:

Nočno službo imajo drevi: Bahovec, Kongres- ni trg; Ustar, Sv. Petra cesta 78 in Hočevar, Šiška.

★ Prihod holandskih in westfalskih Sloven- cev v Ljubljano. Včeraj ob tri četrti na 5 je prišlo v Ljubljano 160 Slovencev iz naših naselbin v tu- jini. Med temi jih je prišlo 10 iz Holandije, 10 iz Belgije in 60 z Westfalskega. Pozdravili so jih: župan dr. Puc v imenu mestne občine, g. Juvan v imenu Narodno strokovne zveze, g. Gangl v imenu Sokolov in oblastni izseljeniški komisar g. Fink. Mali dečko iz Holandije je ljubko recitiral po- zdravni nagovor, v imenu došlih Slovencev pa se je zahvalil g. Bolha, ki je potovanje tudi organizi- ral. Došli Slovenci so bili nato pogosteni v kolo- dvorski restavraciji. Omeniti moramo, da je oblast- ni komisar dr. Natlačen prispeval za to pogostitev znaten znesek. Zvečer so došli rojaki odpotovali v manjših skupinah v svoje domače kraje. — Ob 9 zvečer je odpotovalo z ljubljanskega kolodvora nazaj v Francijo 90 rojakov, ki so se mudili več dni v domovini, kamor jih je privedel g. Anton Hafner, kaplan v Merlebachu v Loreni.

★ Posebni razredi za deklice na II. realni gimnaziji. Minister prosvete je odredil, da se na II. realni gimnaziji v Ljubljani (Poljanska cesta) otvorijo za deklice posebni oddelki, v katere se morajo vpisati vse učenke drž. srednjih šol realno- gimnazijskega tipa v Ljubljani. V razredih realke, ki niso realno-gimnazijski in na I. drž. gimnaziji v Ljubljani se nadalje sovgajajo deklice.

★ Akademski naslovi v Ljubljani. Pred krat- kim je mestna občina razglasila, naj se zglašajo pri mestnem magistratu vsi nosilci akademskih naslo- vov, pristojni v Ljubljano. Po zakonu mora nam- reč vsaka pristojna občina registrirati vse akadems- ke naslove. Uspeh tega proglasa ni bil popoln. Zglašilo se je na mestnem magistratu le 122 nosil- cev akademskih naslovov, dasi jih je po približni cenitvi najmanj štiristo pristojnih v Ljubljano. Nosilci akademskih naslovov bodo pač šele tedaj navajali s prošnjami za registracijo na magistrat, ko bo država pričela izvajati konsekvence omeje- nega zakona. Zato tudi zaenkrat ni mogoče podati točne statistike vseh akademskih naslovov v Ljub- ljani. Od dosedaj prijavljenih 122 naslovov je 11 magistrov farmacije, 13 doktorjev filozofije, 42 doktorjev prava, 9 doktorjev medicine, 1 doktor tehniških ved, 6 doktorjev teologije, 19 gradbenih inženirjev, 6 strojnih in elektrotehniških inženir- jev, 13 drugih inženirjev (rudarskih kemijskih, in- ženirjev-arhitektov itd.). Za pet prijavljenih in- ženirjev je še sporno, če so pristojni v Ljubljano. Med temi sta dva doktorja prava, en doktor filo- zofije in dva elektrotehniška inženirja.

Afrike in o sledih te civilizacije, ki so se ohrani- le vse do dandanašnji, o zamorskih carih, ki so se borili za neodvisnost svojih carstev: o Prem- preh, carju Akšanbijeve, Tofu iz Dahomeje, Abe- hanzinu iz Benina, Ketavaju, carju Zulov, Mene- liku, carju Abesinije...

Ali je Jack kdaj slišal o majhni republiki Liberiji, ki so jo osnovali ameriški Zamorci? Ali o Abesiniji, ki leži v globini Afrike, ki so jo podjarmili lačni evropski volkovi? Edini narod, ki je bil svobodan in neodvisen že od nepoznatih časov vse do dandanašnji! Abesinija, najslavnejša, ki nikdar ni poznala tujega jarma, nacija sta- rejša in originalnejša nego Grška, tajinstvenejša nego Perzijska!

Jack je poslušal vse to, zadavljen in navdu- šen. Govornika ni pretrgal z nobeno besedo.

— Vse nekdajne države počasi odkrivajo shranjene skrivnosti svoje civilizacije, — reče mladec. — Mene posebno zanima, kaj nam odkrije Abesinija. Od vsega, o čem sem govoril, me, po- leg mojega rojstnega otoka Haiti, najbolj vlečejo k sebi pravljice in legende Abesinije... Etiopije. Hotel bi, da jih oživim, da pišem o njih.

— Ali je to tista Etiopija, o kateri so mi čit- ali v bibliji? — vpraša Jack.

— Ravno ta. Latinski narodi jo vse do dan- današnji imenujejo Etiopija.

— Vi ste profesor?

— Ne, študent sem.

— Kako? Kje ste se naučili angleško?

— Doma, v Port-o-Prensu. Nato sem bil na Harvardski univerzi — poznate to zamorsko uni- verzvo v Washingtonu? — ali študij nisem dovršil.

— Zato ste prišli v ta vagon? Tu ni mesta za študenta.

— Strije Sem! me je poslal sem.

1 Strije Sem (Unche Sam) — zaničljivo ime za U. S. A.

povinnost a učast na zápisu do české doplnovací školy vřele doporuuje.

★ Nepoboljšljiva Danica. O Danici Tomazi- novi smo že večkrat pisali. Izvršila je v Ljubljani že nešteto tatvin, nekatere tudi prav velike. Zenska boleha menda za kleptomanijo, kajti krađe, kjer le more in kar doseže. Včeraj zjutraj je orožniška po- staja v Krškem telefonirala ljubljanski policiji, naj prime Danico, ki se pripelje najbrže s prvimi po- poldanskim vlakom. Danica je namreč v Stari vasi pri Krškem ukradla za več tisoč dinarjev obleke ter tisočdinarski bankovec. Danico so na kolodvoru pri prihodu vlaka res aretirali. Pri sebi je imela otroka v otroškem vozičku. Pri njej so dobili še vso ukradeno obleko in tudi tisočdinarski banko- vec. Obenem so na policiji izvlekli iz aktov še ne- kaj starih tiraliz za Danico. Zaslodovale so jo tudi hrvatske oblasti, ker je pred meseci v Jastrebar- skem pokradla za tisoč dinarjev več obleke. Vozi- ček, ki ga je imela s seboj, seveda ni bil njen, tem- več ga je pred dvema mesecema ukradla izpred Dečjega doma neki materi. Voziček je policija že popoldne izročila lastnici. Danica bo morala za ne- kaj dni zopet za železno omrežje. Pobiljšalo je pa to prav gotovo ne bo.

★ Samomorilni kandidat. Včeraj zjutraj je bil klican rešilni avto v hotel »Tivoli«, kjer si je v samomorilnem namenu prejel žile na levem zapestju 34 letni mizarjski mojster Ivan A. Prepe- ljali so ga v bolnišnico, kjer so mu ustavili kri, tako da je sedaj že izven nevarnosti. Kaj je bil vzrok tega samomorilnega poskusa, ni znano.

Maribor

★ Osebna vest. Dr. Rudolf Lovrec je ime- novan za stažista v mariborski splošni bolnici.

★ Oblastni odbor bo gradil v Mariboru pri splošni bolnici opazovalnico za umobolne. Prostora bo v opazovalnici za 50 postelj.

★ Stanovanjska hiša, ki jo je v Strossmajer- jevi ulici (pri starem mestnem pokopališču) zgra- dil oblastni odbor, bo 1. septembra gotova in pri- pravljena za vselitev strank. Ta stavba je ena naj- lepših in največjih v Mariboru in leži na solničnem prostoru. Stanovanj je v hiši 22.

★ Oblastni odbor mariborski je sklenil sledeča nova dela: Prizidek k javni bolnici v Slov. Gradcu; prizidek k izolirnici javne bolnice v Celju; toplovodno centralno kurjavo v kirurškem od- delku javne bolnice v Mariboru; enako kurjavo v bolnici v Slov. Gradcu. Centralna kurjava se upelje tudi v porodnišnici v Celju.

★ Kršćanska ženska zveza v Mariboru vabi vse članice, podporne članice in tudi nečlane, da se udeležijo slovesnosti blagoslovitve Lurške cerkve kot bazilike v Rajhenburgu, dne 7. in 8. septembra t. l. Vlak vozi iz Maribora ob 9 pre- poldne. Udeleženci se naj prijavijo najpozneje do četrta dne 5. septembra pri g. predsednici Kršćanske ženske zveze ali pri g. odbornikih. — Opozarjamo, da se plača cela vožnja. — Odbor.

★ Železničar Vinko Grnjak umrl. Vinko Grnjak, ki se je 27. t. m. ob osmih zjutraj tako žalostno ponesrečil pri tovrnem skladišču glav- nega kolodvora, je isti dan ob 17 v bolnici umrl. Kako se je dogodila nesreča? Kakor smo zvedeli od merodajne strani je Grnjak zapisoval številke vagonov pred tovornim skladiščem. Ko je ravno pisal številko njemu nasproti stoječega vagona, je stal preblizu tira, na katerem so odbili nekoliko vagonov od stroja, ki so drdrali proti Grnjaku. Prvi vagon ga je sunil na desno stran pr tako močno, da je padel na tla. Padel pa je tako ne- srečno, da je prišel z desno roko pod kolo, ki mu jo je popolnoma odtrgalo. Rešilni oddelek je pre- peljal obžalovanja vrednega ponesrečenca takoj v bolnišnico, kjer je pa revež živel samo še devet ur.

★ Otvoritev planinske koč »na Pesku«. Našo notico v štev. 185 glede nekega g. B. R. v to- liko popravljamo, da ni bil v tej saljivi notici mišljen gospod Brunon Rotter, faktor Cirilove ti- skarne, ampak čisto druga oseba.

★ Cene mesu v Mariboru. Volovsko meso od 12 do 20 Din. telečeje od 20 do 25, svinjsko od 15 do 27.50 Din za kilogram.

★ Na deški mešanski šoli v Mariboru je vpisovanje v vse razrede, kakor je bilo že razgla- šeno in pod istimi pogoji v petek in v soboto, dne 30. in 31. avgusta t. l. Pri vpisovanju bo razglašen tudi dan pričetka šole.

★ Prava drž. deška osnovna šola v Mar- iboru, Razvalova ulica 16. Vpisovanje učencev se vrši v ponedeljek dne 2. in v torek dne 3. sep- tembra 1929 od 8 do 12. Za novince je treba pre- ložiti: krstni list oz. krstni spisec, domovnico oz. kako drugo domovinsko listino in izkaz o cepljenju koz. Ostali učenci javijo pri vpisovanju morebitne izpremembe. Izvenmariborski učenci se bodo spre- jemali le v 2. do 5. razred proti plačilu letne šol- nine 400 Din, plačilnih takoj oz. v osmih mesečnih obrokih. Za učence, kojih stariši sicer stanujejo izven Maribora a so v Mariboru stalno zaposleni, ne plačajo šolnine. Oprostitive od šolnine ni. Uče- nce, ki še morda bivajo kje na počitnicah, lahko vpí- šejo stariši ali njih namestniki, otroci pa še lahko ostanejo na prepotrebem oddihu. Šolarska maša pa se vrši še le v ponedeljek dne 16. septembra ob osmih v frančiškanski cerkvi, redni pouk pa v to- rek dne 17. septembra 1929 ob osmih. Prvi šolski dan bodo otroci izvedeli, katere knjige in zvezke bodo rabili, zato si jih naj ne kupujejo prej.

★ II. deška osnovna šola. Vpisovanje uče- cev za šolsko leto 1929-30 se bo vršilo dne 2. in 3. septembra t. l. ob 8 do 12 v II. nadstropju. — Za novince je treba predložiti krstni list in izkaz o cepljenju. Redni pouk pa se prične v ponedeljek dne 16. septembra s sv. mašo ob osmih.

★ Mariborska porota. Za prihodnje jesensko zasedanje je razven dveh že objavljenih slučajev razpisana za 16. septembra tudi razprava proti Ivanu Repatecu radi umora in obrekovanja.

★ Os se je zlomila predvečerašnjim popol- dne pri službenem vozu lokalnega osebnega vlaka na prosti Maribor—St. Ilj. Vlak je obstal na severni strani lajtersberškega predora. Ponesrečil se ni nihče. Polniki so morali čakati tri ure na pomožni vlak, ki jih je odpeljal dalje.

★ Nesreča z bencinom. Dne 27. avgusta predpoldne se je igral 4 letni v Krčevini stanujoči Zvonko Germ z bencinom. Ta se je razlil in vnel, otrok je dobil precej znatne opekline na vratu, kolenu in na ušesih. Rešilni oddelek mu je nudil prvo pomoč.

★ Borza dela v Mariboru potrebuje nujno: 5 čevljarjev, 2 mizarja, 2 tapetnika, 1 trgovsko pot- nico, 4 samostojne kuharice, 1 kuharico za oro- žniško postajo, 1 starejšo vzgojiteljico in 1 trgovsko vajenka.

BOLEZNI V ŽELODCU

(gorečica)

Neprestano raste milijonski promet kakor tudi 100 letni obto) naše trditve dokazuje najbolje, da je naša Or- ginalna Bullrich šol kakor tudi doslej nenadomest- liva proti vsem težkočam prebave in gorečice. Kupite še danes en zavoj ali poskusite naše tablete. Tudi Vi boste iznenadeni vsled njenege učinka. Bullrichova sol se dobiva v vseh lekarnah. Prava je samo v vianjevih zavojih s sliko izumitelja. A. W. & C. W. Bullrich, Berlin W. 57. Skladišče v Jugoslaviji: Isis, d.d., Zagreb

Celje

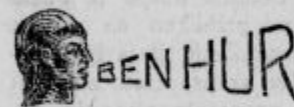
»Gledališki odsek Kat. prosv. društva se osnuje drevi. Valed tega se vrši setanek vseh udeležencev in udeleženk gledališkega tečaja drevi ob osmih v I. nastopju Orlovskega doma. Prosimo vsa, da pridejo točno in polnoštevilno. V gledališki odsek se lahko vpišejo tudi oni, ki niso posekali gledališkega tečaja, pa imajo veselje do igranja. Tudi taki se morejo udeležiti sestanka. Z ustanovitvijo odseka se prične redno sezonsko delo. Na nocošnjem sestanku bodo med drugim razdeljene vloge za Shakespearovega »Othello«, ki ga režira g. M. Marolt.

»Avtobusna zveza s Solčavo. Avtobus mesta Celje je dobil koncesijo za novo progo Celje Solčava in nazaj v Celje. Pričenši s 1. septembrom bo vsako nedeljo in praznik obratoval na tej progi avto tipa »Chevrolet«. Iz Celja odhaja avtobus izpred kolodvora ob 5 zjutraj, iz Solčave pa se vrača ob 19 zvečer. Proga od Celja do Solčave znaša 63 kilometrov. Voznina v eni smeri za osebo 48 Din, s čimer bo pač mnogim ustreženo, ki neradi hodijo, pa jim radi pomanjkanja denarja ni bilo mogoče posecati Solčave, tega bisera slovenskega planinskega sveta.

»V nedeljo v Vojnik! Blagoslovitev prapora in Orlovskega doma na isti dan je pač redkost tudi v orlovski organizaciji. Naša kmečka mladina iz Vojnika hoče s prireditvijo tega praznika pokazati svojo žilavost, s katero se posveča orlovskemu delu. Pohitimo v nedeljo k njej v goste in skrepimo svoje duše ob mladostnem idealizmu orlovske mladine.

»V palači Ljudske posojilnice bodo privatna stanovanja do 1. oktobra t. l. končno dovršena in so že vse stranke, ki so jim stanovanja dodeljena, prejele poziv za vselitev. Do istega dne bodo končani trgovski lokali v prtiličju, v katere se vseli Ljudska posojilnica, lekarna »Pri križu« (mag. Fedor Gradišnik), Vzajemna zavarovalnica, Slomškova tisk. zadruha, nadzorništvo ter Okrajni cestni odbor. — V stanovanjsko hišo mestne občine na Ljubljanski cesti so se stranke deloma že vselile, deloma se vselijo prihodnje dni.

»Pomladno cvetje v avgustu. Neka gospodična je izročila »Slovenčev« *podružnici dva lepa jablanina cveta, ugrzana na vrhu Rakuschevga posestva na Lanovcu, kjer se sedaj konec avgusta nahaja kar več jablan, ki so prvi sad že oddale, v bujnim pomladnem cvetju. Drevesa so se skoro gotovo splašila poslednjega pomladanske hladnega vremena in sedanjega čisto majevega solca, pa so se pomotoma odela v pomladni plašč.*

Gustav Husser & Sohn, Wien VII., Richtergr. 10

Dopisi

Tržič

Meščanska šola. Z ozirom na odredbo prosvetnega ministrstva, da se prične pouk na meščanskih šolah v ponedeljek, dne 16. septembra, razglasa ravnateljstvo, da se vrši vpisovanje za vse razrede v četrtek, 12. in v petek 13. septembra pod istimi pogoji kakor navadno. Šolska masa bo v ponedeljek, 16. septembra, v torek 17. pa redni pouk. S 16. septembrom začne poslati tudi šolska kuhinja, kjer dobe dijaki dobro hrano. Stanovanj je dosti na razpolago.

Ježica pri Ljubljani

Novo avtobusno postajo pred Smerketom v Stožicah smo vendarle dobili.

Dunajska cesta bo polagoma postala razorana njiva. Skoro ne bo več mogoča vožnja po njej, tako jamasta in razkopana je že. Ob cesti pa samevajo kupi gramozov brez vsakega haska. Le čemu so jih navozili tja, če ne mislijo nasuti ceste? Sploh pa postaja Dunajska cesta vprašanje zase, pa tudi — škandal zase. Glavna prometna žila Ljubljane bo skoraj Dunajska cesta, pa je takšna, da je človeka sram, ko jo pogleda. Pametno je zadnjič pisal »Solvencij list«, da bi bilo potrebno v interesu ugleda države in dežele ter v interesu tujskega prometa nujno asfaltirati naše ceste. To bi se seveda dalo storiti polagoma, v etapah — in ravno Dunajska cesta tja do savskega mosta na Črnučah bi zaslužila, da služi za začetek vseh etap.

Kamenit most v klancu na Ježici je tudi potreben opozorila, ko že govorimo o Dunajski cesti. Ta most postaja vsak dan večja nevarnost za številne avtomobile, ki se pade to skozi. Ravno pod klancem stoji ta most in še v ovinku, je pa silno ozek. Dva voza se komaj srečata, dva avtobusa pa se sploh ne moreta.

Ribnica

Umrl je v Gorenji vasi pri Ribnici g. Avgust Sedej. Bolehal je že dalj časa. Pogreb pokojnika je bil 26. t. m. Naj v miru počiva!

Poroka. V naši cerkvi se je poročil g. Anton Babnik, uradnik iz Zg. Šiške, z gospodično Anico Lesar iz ugledne družine Lesarjeve iz Gorenje vasi. Tatinske tolpe se pojavljajo v ribniški dolini. Letina se obeta prav dobra, posebno za koruzo.

ŠMARJETA NA DOLENJSKEM.

Osebnost. Pretekli teden smo dobili novega kaplana g. Viktorja Perka, brata našega g. duh. svetnika.

Letina. V splošnem se nam obeta obilen sad v vsakem pogledu. Po dežju, ki smo ga dobili, se bo rastlinstvo lepo razvilo in opomoglo. V sadjarstvu se nam največ obeta češpeli in jabolki; že dolgo let ni tako dobro obrodilo. V vinogradih bo malo manj rodovitno, vendar pa kvalitativno boljše, veliko bo pa k temu pripomoglo septembarsko solnce.

Litija

Smrtna kosa. V Hotiču je umrl po daljši bolezni g. Anton Lovše po domače Škalar, kmetovalec in lesni trgovec, star 65 let, ki se je odlično skozi 30 let udeleževal kot občinski odbornik in več let kot predsednik krajnega šolskega sveta v Hotiču. Pogreba, ki se je vršil na hotiško pokopališče, za katero je Lovše brezplačno dal v svrhu razširjenja zemljišče, se je udeležil tudi občinski odbor litijski z županom Lebingerjem na čelu. — Položen je bil k večnemu počitku v lastno grobnico, katero si je pred kratkim dal zgraditi. — S pokojnim Škalarjem lega v grob tip stare korenine, ki je bil vseskozi globoko veren, marljiv, pošten in ki je vsakemu, ki je bil v stiski vedno rad pomagal. N. v. m. p.

„To je zategadeij“,

povdarja gospa Mica, „ker je otroče perilo slabo oprano. Od zapranega perila dobi ubogi otročiček srbeče izpuščaje. Vporabljal samo RADION in ne bo se ti več kaj takega pripetilo. Otroče perilo pere in razkužuje obenem, le

Gospodarstvo

Zadružni kongres v Ljubljani

se vrši v nedeljo dne 1. septembra t. l. v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Otvoritev kongresa bo ob 9. uri dopoldne.

Dnevni red je sledeč:

- Otvoritev kongresa.
- Referati:
 - Ing. I. M. Varga: Desetletnica obstoja in dela Glavne zadružne zveze.
 - Dr. Joža Basaj: Zadruga in zadružna zakonodaja.
 - Ing. Vojislav Gjurdjevič: Zadružništvo kot nov ekonomski sistem.
 - Miloš Stibler: Naše zadružno šolstvo in sredstva za njegovo pospeševanje.
 - Nikola Jagatič: Sedanji principi zadružne organizacije.
 - Marin Glavina: Življenjski problemi našega agrarnega zadružništva.

ZADRUŽNA RAZSTAVA.

Slovenske zadružne zveze bodo na Ljubljanskem velesejmu priredile za čas od 31. avgusta do 9. septembra t. l. zadružno razstavo. Otvoritev te razstave se vrši v soboto dne 31. avgusta t. l. v paviljonu »K« *Ljubljanskega velesejma ob 10. uri dopoldne.*

Zadruharje opozarjamo, da si morejo pri svojih zadruharjih, ozir. zvezah nabaviti legitimacije po znižani ceni. Te legitimacije omogočajo polovično vožnjo. Pričakovati je, da bo letošnji obisk kmetstvih in zadružnih gospodarjev prav znaten.

Razstava pohištva in stanovanjske opreme na jesenski velesejmski prireditvi »Ljubljana« *v jesenici od 31. avgusta do 9. septembra obeata biti zelo slikovita in zanimiva. Razstava je nameščena v paviljonu »E«, ki ima preko 1000 m² površine. Paviljon bo popolnoma zatemnjen in bo v vsaki razstavnici, ki je nameščena dotičnemu pohištvo primeren lesenec. Tako bo cel paviljon »E« *zaren od stotin električnih žarnic. Efekt je krasen in pohištvo pride veliko bolj do izraza.**

Vsaka koka, ki je opremljena kot soba, pa je nadalje dekorirana tudi s slikami, ki so v skladu s pohištvo. Te slike pa niso nikakoli tiskane marveč prave umetnine slovenskih upodabljalov umetnikov.

V paviljonu »E« *bo razstavljenih 37 spalnic, jedilnic in gospodskih sob, 2 kuhinji, razstava klavirjev in glasbenih instrumentov, zrcal in 8 koi pristnih perzijskih tepihov. — Izgleda, da bo ta del »Ljubljane« *v jesenici eden najzanimivejših in najbolj obiskanih.**

Občni zbor Kmetijske družbe za Slovenijo bo v četrtek, 5. septembra 1929 ob enajstih dopoldne v »Mestnem domu« *v Ljubljani s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo predsednika; 2. poročilo o delovanju glavnega odbora v letu 1928; 3. predložitev družbenih računov za leto 1928; 4. volitev novih članov odbora v smislu § 18. dr. pravil, ki jim je potekla triletna volilna doba, in sicer: a) enega izmed predsedstva (predsednik Ivo Sancer); b) 3 članov za bivšo Kranjsko (Ivan Azman, Lovro Pelovar in Ant. Globevnik); c) treh članov za bivšo Štajersko (Mihail Brenčič, Jakob Jan in Mihail Hrastnik); 5. obravnava o predlogih glavnega odbora; 6. obravnava o predlogih podružnic.*

Tovarna za špirit in drože sklicuje občni zbor za 9. sept. ob 11 v Ljublj. kred. banko v Mariboru (bilanca).

Borza

Dne 28. avgusta 1929.

DENAR

Tudi danes so devizni tečaj izkazovali slabo tendenco. Edino Praga se je uvrstila. Promet je bil srednji, največ v devizah Berlin (okoli tri četrt milijona Din) in Curih (0.6 milij. Din). Narodna banka je intervenirala v vseh zaključenih devizah. Ljubljana. (V oklepajih zaključni tečaj.) Amsterdam 2282 bl., Bruselj 791.56 bl., Budimpešta 993.53 bl., Berlin 1354.25—1357.25 (1355.75), Curih 1094.40—1097.40 (1095.90), Dunaj 801.42 bl., London 275.56—276.36 (275.96), Newyork 56.82 bl., Pariz 222.85 bl., Praga 168.26—169.06, Trst 297.70 bl. Zagreb. Amsterdam 2282 bl., Berlin 1354.25—1357.25, Budimpešta 992.03—995.03, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 799.92—802.92, London 275.56—276.36, Newyork 56.72—56.92, Pariz 221.85—223.85, Praga 168.26—169.06, Trst 296.67—298.67.

Belgrad. Borza vsled pravoslavne praznika ni poslovala.

Curih. Belgrad 9.1275, Berlin 123.72, Budimpešta 90.65, Bukarešt 3.085, Dunaj 73.20, London 25.1875, Madrid 76.45, Newyork 519.475, Pariz 20.335, Praga 15.3875, Sofija 3.76, Trst 27.1675, Varšava 58.26.

Dinar notira: na Dunaju deviza 12.47125, valuta 12.48, v Londonu, Newyorku in v Pragi neizpremenjeno.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. Celjska 170 den., Ljublj. kreditna 123 den., Prastrediona 850 den., Kred. zavod 170 d., Vevče 130 den., Stavbna 50 den., Šešir 105 den., Ruše 275—285.

Zagreb. Drž. pap.: vojna škoda ar. 406—407, kasa 406—407. termini: 11. 415.50—419, 12. 419—

Zagorje ob Savi

Tiži so naši dijaki. To so pokazali v nedeljo zvečer s svojo igro »Danes bomo tiži«. Salve smeha med občinstvom so pričale, da je izvrstna zabava. Tudi vreme je bilo še kolikor toliko milostno in ni bilo premraz in tudi kaplice dežja niso nikogar oplašile. Zato obeata biti v nedeljo, ko bodo dijaki igro ponavljali, zopet prav lepa udeležba. Saj se po vročini minolih pasjih dni v hladu vsak rad malo pozabava — zlasti še, ako ima njegova zabava tudi dobrodelno plat. Pravijo, da bo zopet »prima«.

Raztopino pralne sode je menda v samomirnem namenu pilo v Zgornjih Zavah (na Klančih) tam uslužbeno dekle, doma z Rov pri Zagorju. Stvar se je zgodila že v petek 25. avgusta in deklica leži bolna, vsa zabuhla v glavo v velikih bolečinah. K zdravniku se ne pusti peljati, pravi, da laže zdravnik k njej pride. To pa je močno otežkočeno, ker je okrožni zdravnik g. dr. Zarnik na počitnicah. Kakšen bo konec, se še ne ve. Vzrok nesmetnega dejanja je običajen — namreč: fant. Tako so vedeli povedati ljudje iz njene bližnje okolice. — Mladi ljudje menda nikdar ne bodo nehal delati ovinkov v bojazni, da ne bi morda po ravni poti srečali pameti.

Umrl je 26. avg. upokojenec g. Jožef Drnogr v visoki starosti pri 80 letih. Stanoval je v Podkrajju, doma pa je iz Čemšenika. N. v. m. p.

Trbovlje

»Živinski potni listi. Na odborovi seji Kmetijske podružnice v Trbovljah so poverili g. Ferdo Roša, veleposestnika v Hrastniku, za stalnega izdajatelja živinskih potnih listov za okraje Hrastnik in Studence. Za navedene kraje ima edino le imenovani pravico izdajati živinske ogledne liste, na podlagi katerih se dobe živinski potni listi.

»Zobozdravniški atelje g. dr. Baumgartna se sedaj nahaja v njegovi lastni hiši nasproti stare bolnice.

»Dramatični odsek kat. prosvetnega društva v Trbovljah napravi na 8. septembra izlet v Rimske toplice, kjer priredi v dvorani stare pošte igro »Materin blagoslov«. Izleta se tudi drugi lahko udeležijo.

PRAGERSKO.

Dijaki zgornjega poljskavskega izobr. društva »Skala« *uprizorijo v nedeljo, dne 1. septembra ob 7 zvečer v prostorih g. Predoviča na Pragerskem Schönherjevo dramo »Otroška tragedija«. Tej dramo sledita dve veseloigri-endejanci »Potepuh« *in »Nace Hlačnica pred sodnikom«, vmes se pa vrste komični nastopi. Čisti dobiček je namenjen za Dijaško podporno društvo v Ljubljani. Vljudno so vabljeni vsi prijatelji lepe umetnosti in našega dijaštva.**

Radio

Četrtek, 29. avgusta.

Belgrad: 12.45 Plošče — 13.30 Dnevne vesti — 17.30 G. Gustav Krkec: Moja pot po Črni gori — 18 Radio-jazz — 20 G. Simeon Vereščak, ing. agr., govori o vzrokih svetovne poljedelske krize — 20.30 Ciganska godba Ante Grujića — 21.30 G. Sava Todorović bere anekdote iz življenja znanih osebnosti — 22.10 Radijski kvartet. — Zagreb: 13.15 Plošče — 19.30 Prenos iz Prage — 21.40 Lahka večerna glasba. — Varšava: 12.05 Plošče — 18 Poljuden koncert — 20.30 Koncert iz Rekiertskega vrta — 22.45 Plesna godba. — Dunaj: 16 Popoldanski koncert — 20 Čas — Vreme — 20.05 Koncert dun. simfoničnega orkestra — 22 Večerni koncert. — Brno: 17.45 Koncert — 19.05 Orkestralni koncert — 20.25 Komorna glasba — 21 Slovaški večer. — Langenberg: 13.05 Opoldanski koncert — 17.35 Popoldanski koncert — 20 Poletni koncert. — Berlin: 14 Umetnost in zabava (plošče) 17 Zabavna glasba — 20 »Madame Butterfly«. Nato do 0.30 godba k plesu. — Katowice: 17 Plošče — 18 Poljuden koncert iz Varšave — 20.30 Večerni koncert iz Krakova — 22.45 Godba za ples — Toulouse: 12.45 Orkester — 13.15 Pesmi — 13.30 Solist. koncert — 20.30 Koncert. Pesmi — 20.45 Vojaška godba — 21.30 Tango — 21.45 Godba za ples. — Stuttgart: 16.15 Popoldanski koncert — 20 Iz Frankfurta: Poulična popevka, 0.30 Italijanska noč. — Praga: 12.20 Orkestralni koncert — 16.30 Vojaška godba 19.05 Poljudna glasba — 20.25 Koncert — 22.20 Plošče. — M. Ostrava: 12.28 Koncert — 19.05 Plošče — 20.30 Komorna glasba — 21 Poljudna glasba. — Leipzig: 12 Plošče — 16.30 Koncert — 20 Dunajski valčki. — Breslau: 16.30 Zabavni koncert — 20 »Madame Butterfly«.

Turistika

Peca. V nedeljo, dne 1. septembra se vrši na Peci pred Uletovo koe ob 9 dopoldan sveta maša, ki jo oskrbi Aljažev klub iz Maribora. Pri-dite planinci.

422.50, 7% inv. pos. 89.50—90, agrari 53.75—55. — Bančni pap.: Hipo 202 d., Poljo 15.75—16, Hrv. 50 d., Kred. 98 d., Jugo 81—82, Lj. kred. 123 den., Medjun. 56 d., Nar. 8900—8500, Prastred. 855—859 (855), Srpska 155 d., Zem. 127—135, Obrtna 30 d., Etno 164 d., Ravna gora 75 d., Kat. 31. Ind. pap.: Guttmann 180—190, Slavonija 90—95 (105, 110, 90), Slavex 96—100, Danica 120 d., Drava 430—460, Sečćerana 415—430, Osj. ljev. 210—220, Brod. vag. 130 —145, Union 165—170, Isis 15—20, Ragusea 407.50 —430, Trbovlje 462.50—465, Vevče 125—130, Nar. sum. 40—50, Piv. Sar. 205 bl., Narod. mlin. 20 d., Oceania 200 bl.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 83.45, Wiener Bankverein 21.90, Bodencredit 99.80, Creditanstalt 52.50, Escomptes. 21.30, Aussiger Chemische 279.50, Ruše 31, Slavex 11.75, Alpine 41.90, Trboveljska 56.85, Kranj. ind. 35, Rima Murany 150.90.

Les

Na ljubljanski borzi je bilo zaključeno: 10 vagonov bukovih drv, 1 vagon bukovih neobrobjenih plohov, skupaj 11 vagonov. Tendence neizpremenjena.

Žito

Ker je postala po daljšem času v Cirkagi tendence v pšenici in koruzi zopet prijaznejša, je bilo opaziti na naših domačih žitnih tržiščih zopet izboljšanje položaja za pšenico in za koruzo. Pšenica bačka je danes veljala 202.50—205 naklad, postaja, a boljše partije tudi 207.50—210 na postajah, ki niso ugodne za vodno pot. Izgleda, da bo kmalu nastopil dvig cen za pšenico, ki ga trgovci in producenti skoro z gotovostjo pričakujejo. V ostalih predmetih ni bilo izprememb. — Zaradi pravoslavne praznika danes novosaška borza ni poslovala, vendar je bil izvenborzni promet jako živahen.

V Ljubljani notirajo: Dež. pridelki (vse samo ponudbe, slov. postaja, plačljivo 30 dni, dobava promptna: pšenica bač. 80 kg 2% 262.50—265, nova uzančno bades 260—262.50, koruza laplaska sept. 292.50—295, bač. zdrava nav. vozn. 265—267.50, bač. ml. tar. 258.50—260, ječmen bač. oz. 66/67 kg 217.50—220, oves bač. 240—245, moka 0 g vag. bl. fko Ljubljana 392.50—395.

Zaključeno je bilo 5 vagonov pšenice. Tendence mirna.

Budimpešta. Tendence medla. Pšenica oki. 23.35—23.26, zaklj. 23.23—23.24, marec 25.75—25.58, zaklj. 25.64—25.65; rž okt. 17.95—17.60, zaklj. 17.61—17.63, marec 20.08—19.82, zaklj. 19.83—19.85, koruza maj 18.86—18.55, zaklj. 18.57—18.58.

Hmelj

X. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov. Zalec v Savinjski dolini, dne 28. avg. 1929. Obče obiranje hmelja, ki se je pričelo dne 16. t. m., je v polnem teku. Zaradi pomanjkanja obrabencev in zbog nizkih cen, ostali bodo nekateri nasadi neobrani. Do sedaj obrano blago je lepo zelene barve in dobre do prav dobre kakovosti. Le sporadično se nahajajo pozni hmelji je postal vsled peronosporne neopasnosti pred skokuljenjem rjav in je torej uničen. V zavedi kupčije se ne more nič kaj poročati. Posamezne bale so bile kupljene v svrhu vzorcev po 10 do 15 Din za 1 kg. — Društveno vodstvo.

Iz Petrovca, središča vojvodinskega hmeljarstva, poročajo:

Tržišče je brez izprememb. Obiranje se je že pričelo. Preveč optimistične nade se niso uresničile. Suho vreme je povzročilo hitro sušenje ir plod je začel izgubljati svojo lepo zeleno barvo. Ne samo po kakovosti, ampak tudi po količini je pridelok slabši ko lani. Računa se, da bo količina letošnjega pridelka zaostajala za lanskim za 30—35 odstotkov, kvaliteta bo pa za 35—45 odst. slabša.

Posebno slabi so pa izgledi za cene; mnogi producenti se sploh obotavljajo obirati hmelj, ker se ne izplačajo pri tej ceni stroški za obiranje. Toda obiranje se vseeno vrši.

Trgovcev zanemat ni, pričakujejo jih pa te teden; lani ob tem času jih je bilo vse polno.

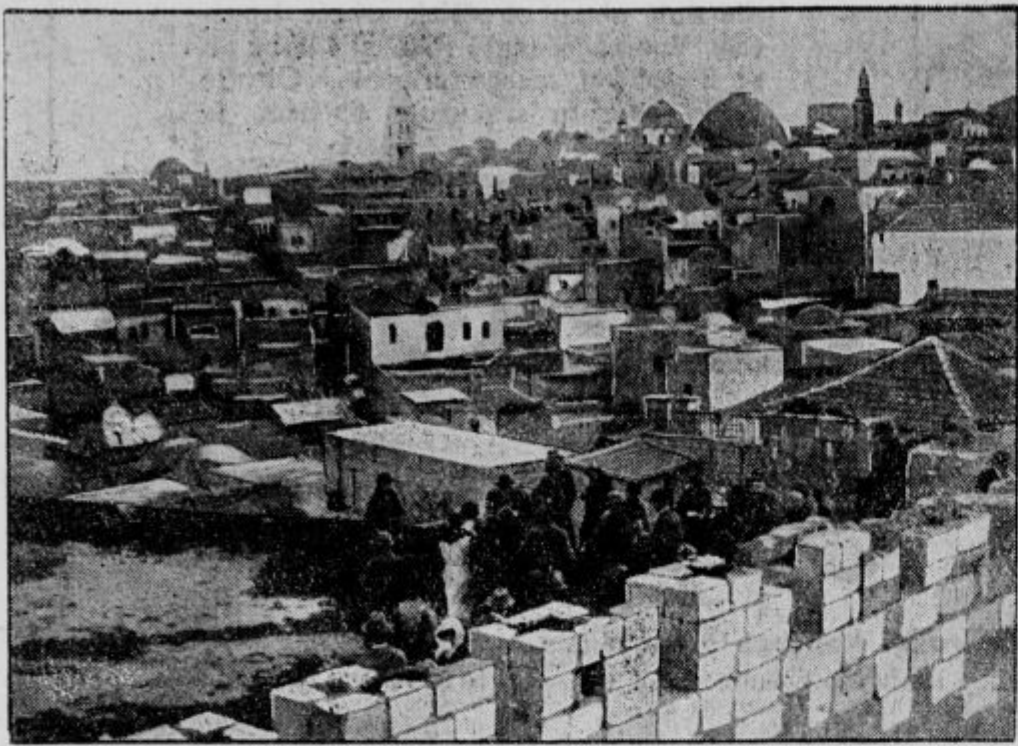
Živina

Izredno živahen živinski sejem v Mariboru. Sejem v torek dne 27. avgusta je bil izredno dobro obiskan. Prignali so živinorejci 702 glavi živine in sicer: 11 konj, 16 bikov, 201 vola, 466 krav in 8 telet. Prodanih je bilo 445 komadov. V Avstrijo se je eksportiralo 96, v Italijo 25 komadov. Cene so zopet nekoliko narastle napram cenam na prejšnjem sejmu. Debele vole I. vrste so plačevali 1 kg žive teže od 10 do 11 Din, poldebele 9 do 10, plemenite 8.50 do 9, biki 6.50 do 10.50, debele krave 7 do 8.50, plemenite krave 6 do 7, krave za klobasarje 5 do 5.50, molzne krave 7 do 8, breje krave 7 do 8, mlada živina 8.50 do 10.50. Stari obiskovalci mariborskega sejma so zatrjevali, da tako živahen sejem še dolgo ni bil kot ta dan. Opaža se, da so mariborski sejmi vedno bolj obiskani.

Kože in usnje

Dne 26. t. m. se je vršila v Zagrebu redna mesečna avkcija kož, na kateri je bilo ponudnih: 1 vagon govejih, 15 vagonov telečjih in 1 vagon kož iz vojaškega skladišča v Sisku. Avkcija se radi pomanjkanja ofert ni vršila. — Trgovina je v stagnaciji. Industrija čaka na 1. november (brezearinski izvoz). Nadalje so velike tvornice sklenile kartel.

Sveta življenje in vrvenje

Jeruzalem — pozorišče krvavih bojov med Arabci in židovskimi naseljenici.

Sestdeset let Sueškega prekopa

Pomorska pot v Indijo in na ostali vzhod je vodila preje okoli južne konice Afrike. Ta pot za jadrnice ni bila samo silno dolga, marveč tudi nevarna. Misel, kako bi se bilo mogoče izogniti temu ovinku, je bila prastara. Ze egiptovski faraon Amenhotep III. je dal okoli l. 1500. pr. Kr. napraviti plovno pot med Nilom in Rdečim morjem, ki se je ohranila 700 let. Potem so pa potresi Grenke jezera odtrgali od Rdečega morja in uničili kanal.

Ta najstarejši kanal je vodil od Bubastisa ob Nilu (današnji Cagacig) skozi Vadi Tumilat do Grenkih jezer. Ladje so plule od Sredozemskega morja v Peluzij (današnji Port Said), potem po Nilu navzgor do Bubastisa, od tu po kanalu v Grenke jezera in od tu v Rdeče morje. L. 522. pr. Kr. je dal perzijski kralj Darij, ki je osvojil Egipt, kanal obnoviti, za njim pa je l. 250. pr. Kr. Ptolemej II. kanal izboljšal in razširil. Tako se je kanal zopet ohranil nekaj sto let, dokler ga ni dal kalif Abu Jafar Mansur l. 767. porušiti — iz strahu pred sovražnimi vpadi.

Nato je kanalsko vprašanje počivalo 700 let. Okoli l. 1400. se je začela zanimati zanj Beneška republika, toda ker je tedaj njeno denarno gospodarstvo že propadalo, se dela ni mogel lotiti. Okoli l. 1615. se je začel navduševati za zgradbo kanala sultan Mustafa III., toda kot orientalec se je kmalu ohladil in stvar je ostala pri starem. V novem času se je zavzel za kanalski načrt Napoleon I. Poveril je merjenje inženjeru Lepèreu, ki se je pa pri zmerjenju zmotil in pomotoma ugotovil, da leži površina Rdečega morja za deset metrov višje nego površina Sredozemskega morja. Ko se je Napoleonovo egiptovsko podjetje sploh izjalovilo, je slednjič propadel tudi kanalski načrt.

L. 1836. je kanalsko vprašanje znova oživel, ko se je začel zanj zanimati francoski konzul Lesseps. L. 1841. so angleški častniki ugotovili, da se je bil inž. Lepère v svojih računih zmotil in da leži površina Rdečega in Sredozemskega morja v isti višini. Tedaj se je Lesseps energično lotil stvari. L. 1843. je dal

knez Metternich, avstrijski diktator, pri egiptovski vladi pobudo za zgradbo kanala. Toda tedanji podkralj se je bal zamere v Londonu ter je predlog odklonil. Nato je dal Metternich l. 1847. po posebni mednarodni komisiji znova izmeriti lego obeh morij. V komisiji so bili en Anglež, en Francoz in Avstrijec Negrelli. Vsak izmed treh članov je sestavil svoj lasten kanalski načrt, a sprejet je bil Negrellijev načrt, ki se je izkazal kot najbolj praktičen, ker je izključeval zatvornice, ki bi zgradbo silno podražile. Negrelli je napravil nato podrobne načrte in jih l. 1856. predložil komisiji v Parizu, a egiptovski podkralj Said paša ga je imenoval za generalnega nadzornika sueških del. Negrelli, Lesseps in drugi vodilni moške so se morali boriti s silnimi težkočami, ker je delala zlasti Anglija iz političnih razlogov največje ovire. Negrelli je umrl l. 1858., predno so se dela začela.

Tedaj je z vso energijo zgrabil stvar Lesseps. Kupil je vse Negrellijeve načrte in aparate in nastopil kot samostojen podjetnik. Ustanovil je delniško družbo pod imenom »Compagnie universelle du Canal maritime de Suez« in dobil od podkralja koncesijo za 99 let, po kateri dobi pripade kanal egiptovski državi. Dne 25. aprila 1859 so slednjič zasadili prvo lopato in skoraj natančno 10 let na to je bil kanal dovršen.

Družbena glavica je bila določena na 200 milijonov frankov in razdeljena na 400 tisoč delnic po 500 frankov. Večji del so si zagotovile Francija, Turčija, Španija in Holandska, šele dolgo za njimi so prišle Avstrija, Anglija in Rusija. Ker pa kasneje večina vlad delnic ni podpisala, je pretežni del prevzel podkralj Said paša; razen tega se je obvezal, da bo dal proti primerni mezdi za tri mesece na razpolago 20.000 delavcev.

Vsega je bilo zaposlenih pri kanalskih delih 30.000 delavcev in stroji, ki so imeli 22.000 konjskih sil. Celo podjetje je bilo zaradi pomanjkanja denarja in političnih ovir večkrat v nevarnosti, toda predsednik Lesseps se ni dal oplasti in jeseni 1869. je bilo veliko delo dovršeno.

Otvoritev se je izvršila z največjimi slovesnostmi ob navzočnosti cele vrste evropskih vladarjev.

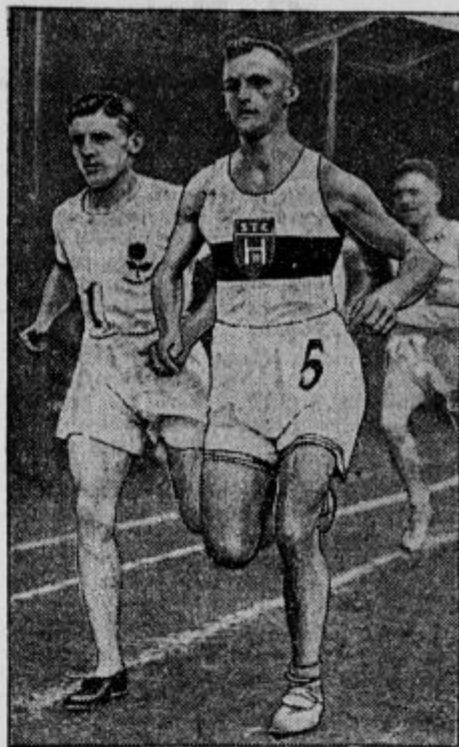
Anglija je kmalu spoznala, kolikega pomena je Sueški prekop za svetovno gospodarstvo in lastni položaj v južni Aziji. Ko je egiptovski podkralj prišel v denarne stiske, je l. 1875. kupila od njega 176.000 delnic za štiri milijone funtov šterlingov in tako postala glavni delničar kanalske družbe. Kasneje je Anglija Egipt zasedla in l. 1904. je sklenila s Francijo pogodbo ter si tako zagotovila gospodarstvo nad kanalom.

Slednjič par značilnih števil. L. 1870. je plulo skozi Sueški kanal 486 ladij s skupaj 436.610 čistimi reg. tonami; l. 1900. 3441 ladij s skupaj 13.700.000 čistimi reg. tonami, a leta 1928. 6084 ladij s skoraj 32 milijoni čistih reg. tonami.

Skrajša se pot skozi Sueški prekop iz Londona v Bombay za 44%, v Kalkuto za 33%, v Singapore za 32%, v Hongkong za 28% in v Jokahamo za 24%. Od zastav, ki plovejo skozi kanal, je 58% angleških po 10% holandskih in nemških, 6% francoskih, 5% italijanskih, 3% japonskih in 1,7% Združenih držav.

Pozabljeni tisočak

Finski listi beležijo naslednjo dogodbico: Zena majorja I. se je v najboljšem razpoloženju odpravila v Hangö, najlepše finsko morsko kopališče. Ob slovesu ji je bil mož dal še posebej cel tisočak, da bi si mogla privoščiti vse, kar bi ji srce pozeležlo. Njeno razpoloženje se je na vlaku še dvignilo, ko se je znašla v istem kupeju z gospo polkovnico I., ki se je že štirikrat ločila in si dala ločitev vselej drago plačati. Majorja si je že v duhu čestitala, da bo imela v kopališču tako sijajno družbo. Toda prišlo je drugače. Po živahnem pogovoru je odšla majorja na kratek čas iz kupeja in prosila polkovnico, naj tačas popazi na njeno prtljago. Ko se je vrnila, je v svojem ročnem kovčegu pogrešila majorjev tisočak. Vzeti ga je mogla samo polkovnica — toda kako, ko je znana bogatinka? Najbrže jo je trenutno napadla tatinska bolezen — kleptomanija. Pobita je sedela majorja v svojem kotu, dokler ni vstala tudi polkovnica, da bi

Anglez riarper (levo) je na šampionskih tekmah v Berlinu izboljšal svetovni rekord na progi 25 km v 1:23:45:8 za 2 minuti.

Koliko zlata je na svetu?

Tačas je na vsem svetu zlata — bodisi v palicah, bodisi v kovanem denarju — za približno dve milijardi angleških funtov šterlingov (angl funt je vreden približno 277 dinarjev). Od tega se nahaja v Združenih državah, kjer žive najbogatejši ljudje, 800 milijonov funtov, v Franciji 160 milijonov funtov, v Angliji 100 milijonov funtov, v Španiji 100 milijonov funtov, v Nemčiji 22 milijonov funtov šterlingov; ostanek je razdeljen po ostalih deželah. Vendar navedene številke ne morejo veljati kot povsem točne. Vsako leto se zvišajo zaloge zlata za približno 80 milijonov funtov šterlingov. V London dospe iz Južne Afrike vsak teden za približno en milijon funtov zlata. — Pri prevažanju zlata igra največjo vlogo — čas. Med transportom zlato ne donaša obresti. Zato prenašajo zlato iz An-

Razbitine potniškega letala D757, ki je pri Schlüchternu (Fulda) v megli izgubilo smer, udarilo ob gozdno drevje in padlo na tla. Štiri osebe so ostale na mestu mrtve, ena pa je bila težko ranjena.

odšla nekoliko na hodnik ter je naprosila majorja, da ji pazi na prtljago. Hvala Bogu, si misli majorja, sedaj ji vzamem nazaj svojih tisoč mark pa mir besedi. Brž odpre polkovnični kovček in res najde na vrhu zavoja z ostalim denarjem — svoj tisočak. Vzame ga, zapre končeg in pomirjena sede na svoje mesto. Sedaj ima svoj denar in izognila se je vsem neprijetnim besedam. — V kopališču je kmalu opazila, da se je polkovnica na daleč izogiba in ledenomrzlo vrača njen pozdrav. Pa kaj se hoče! Ko se je majorja vrnila domov, ji je dejal soprog: »Se pa res izplača tebi podariti tisočak! Na pisalni mizi si ga pozabila, pa v nobenem pismu nisi niti besede omenila o tem!«

Moške obleke iz papirja

Moški že dolgo zavidajo ženskam njihove lahne poletne obleke in si ubijajo glave, kako bi si poleti tudi sami privoščili nekoliko znošnejšo obleko, ne da bi pri tem grešili proti lepocutju in eleganci. Sedaj jim je prišel na pomoč ravnatelj obrtnega muzeja v Chicagu, ki je iznašel posebne vrste papir, ki je izvrstna snov za poletne obleke. Papir je voljan in trepežen in baje celo nepremočljiv. Izdeluje se v vseh modnih barvah. Cela moška obleka iz papirja stane dva dolarja in zdrži 14 dni. Nato se obleka vrže proč in kupi nova. Naročnik gre v trgovino in tam mu v pol ure napravijo novo obleko natančno po meri. Krojne dele zlepijo z novim lepilom, ki ga je prav v ta namen iznašel že omenjeni ravnatelj. Naročnik plača dva dolarja in odide v brezhibni novi obleki, za katere 14dnevno trpežnost mu jamči krojač.

Politične cigare

Avstrijska tobačna uprava je sklenila izdati več vrst cigar, ki bodo odgovarjale nemškemu okusu. Imenovali se bodo avstrijski tobačni izdelki »Anschluss-Zigarren« — priklopitvene smotke, torej bodo imeli velepolitičen vonj... Prva vrsta teh smotk je pravkar izšla in ima svoje ime po salzburški gori Gaisberg.

Borze na ladjah

Newyorška borzna komisija je izdala dvema borznima tvrdkama dovoljenje, da smeta na velikih prekooceanskih parnikih ustanoviti svoje podružnice. Tu se bodo sklepane polnopravne borzne kupnje na podlagi brezzičnih poročil. Spekulant si ne dajo niti trenutka pokoja, da žanjejo, kjer niso sejali.

Smešnice

»To je bilo brezsrčno, da je tvoj prijatelj Jurček navezal psu kotel na rep. Zakaj ga pa nisi od tega grdega dejanja odvrgnil?«

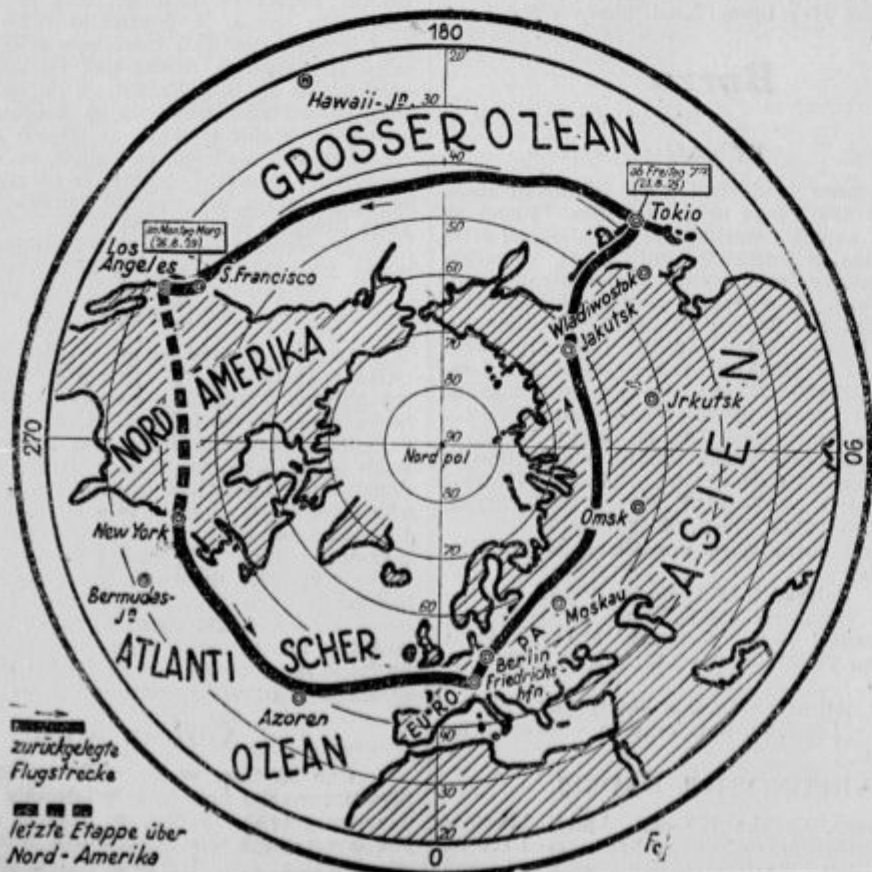
»Nisem mogel, ker sem moral psa držati.«

*

Stanin ženin se prvič predstavi njeni družini. Po njegovem odhodu pravi oče:

»Stana nima slabega okusa, kaj mamica?«

»Za prvič naj bo,« meni mati previdno.

»Grofa Zeppelina« zadnji del poti — krog okoli sveta se sklepa.

Za duha in srce

ŠTEFAN GOLJA IN NJEGOVI ter TOLMINŠKE NOVELE nam razodevajo najgloblje občuteno ljubezen do rojstnega kraja in poveljanje njegovo v podobi razkrivanja zgodbe njegovega življenja. I v a n P r e g e l j je tu predstavil ljudi in prilike, ki zadobivajo legendaren obraz ne le za Tolmin, ampak za legendo našega naroda sploh. Zlasti v Tolminskih novelah je izišel izraz pristne pesniške sile, ki je ustvarila nespreneljive like, like trajnega pomena in neprecenljive umetniške vrednosti. — **ŠTEFAN GOLJA IN NJEGOVI ter TOLMINŠKE NOVELE** čitamo v prvem zvezku IZBRANIH SPISOV IVANA PREGELJA v založbi Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani, v okusni opremi, ki dela čast založbi in primerno krasi prelepo vsebino.

Daphne Adeane. Mnogo se je že govorilo po svetu o Maurice Baringovi »Daphne Adeane« in mnogo se je bo, kajti knjiga je resnično čudovita. Maurice Baring, ki se je l. 1909. spreobrnil h katoličanstvu, je napisal tu roman, ki je povsem svetovrsten zagovor katoličanstva. Izredna sposobnost umetniške intuicije odlikuje osebo in dejanja, podajanje je pa presenetljivo sugestivno. Toda ne le po svoji nesporni umetniški veličini, tudi po svojem prav izrazito katoliškem obsežju je ta roman posebej opombe vreden in ne v najmanjši meri je baš radi tega dejstva delo deležno po vsem svetu navdušenih slavospevov. Umetnina, ki se izraža v brez primere dovršeni izpopolnitvi umetniških zakonov, pa tudi v jasni in neprisliljeni formaciji svoje ideje. Osebe, ki nastopajo, so brez izjeme katoliške. Res da niso vselej čednostne, toda edino merilo življenja jim je vera. Knjiga, ki je skozi in skozi človeško občutena, ne skriva zmot in tudi slabosti ne opravičuje. Vendar diha iz vsega dela najzlahtnejši gib katoličanstva: odpuščanje. — Francoski prevod Maurice Baringovega dela »Daphne Adeane« je izšel, opremljen z uvodom slovitega francoskega pisatelja Andréa Mauroisa, v pariški založbi Stock.

Aleksis Kivi — veliki finski pesnik. Velikemu svetu skoro neznano je finsko slovstvo, dasi se ponaša z mnogimi osebnostmi velikega formata, med njimi pa posebno z Aleksisom Kivijem, čigar »Sedem bratov« je tako izviran in slehernega vpliva prost roman, da mu je težko najti para v svetovnem rojstvu. Delo je naravno še bolj vezano kot Grimmshausenov »Simplissimus« ali Cervantesov »Don Quixote«, obzorje mu je skoro še bolj omejeno in nikakor ne polno velikih stvari, vendar zadostuje, da se človeštvo v njem zrcali, v tem malem obzorju Jukole in njenih grobih, čvrstih barvah v okusu finskih narodnih vezenin... z ožjo izvenecimi glasovi pračloveške in praravne preprostosti. Knjiga je izšla pravkar v tretji izdaji v založbi Heinrich Minden, Dresden, pod naslovom »Sieben Brüder«, v nemškem prevodu Gustava Schmidta.

100 letnica moskovske drame. Moskovski Mali teater je že l. 1924 obhajal svojo 100 letnico, in je takrat izšla krasna velika zgodovinska spomenica s članki prof. Sakulina, Filipova in drugih, s slikami in statističnimi podatki. Zdjaj pa je nastopilo svojo spomenico »Ob stoletnici — Malemu teatru« še zaslužno Ruskoje Teatralnoje Obščestvo. Med drugimi zanimivimi spomini in prispevki je posebno pomemben članek znanega režiserja in dramatika N. Evreinova. Najprej navdušen pristaja novih potov: kubizma, konstruktivizma in sličnih, se je avtor kasneje skesal. Priznal je, da niso nikamor privedla in samo osmešila gledališče. Namesto prostosti so ustvarila novo smešno okorelost. Edina gledališka bodočnost je umetniški realizem v duhu Malega teatra, ki je vedno bolj vpošteval osebno vstvarjenje, kakor za svoje tehniške eksperimente od kraja preveč navdušeni Stanislavski. Zdjaj so dali tudi Hudožniki prav načelom najstarejše ruske drame: nobena, še tako duhovita režija ni umetna, če zatre osebno barvo. Saj so minili časi onih igralcev, ki so igrali zase, ne da bi se brigali za ostale tovariše in za celotno predstavo. V toliko je že napredovala splošna gledališka kultura igralca in gledalca, da zahteva predvsem enotnost in slog!

»Vestnik Prosvetnih zvez« št. 7. 8. je pravkar izšel in prinaša sledečo vsebino: Fr. Neubauer, Ob 50 letnici prosvetnega društva, deklamacija, — Dr. Capuder, Skofu koadjutorju dr. Gregorju Rožmanu pozdrav! — Vojteh Čuš, Za slovensko Stražo, — Pravila Pevske zveze, — I. Tavželj, Glasbena razmotrivanja, — J. Jalen, Ob konjški, dramatični pri-

zor, — Dr. Vodnik, Kulturno vzgojne naloge ljudskih knjižnic, — Boj za dober film. itd. — Ker nam tiskarna Pevčevih prilag pravočasno ni dostavila, zato bomo pri prihodnji številki priložili dvojno Pevčevo prilogo, nakar opozarjamo p. t. naročnike.

Kino na Švedskem

Na Švedskem je kino bolj, ko v drugih državah postal nekaka ljudska potreba. Osamljeni in raztreseni leže kraji, zima je dolga, malo nudi narava ljudem, ki pa tudi po delu in naporu žele zabave in razvedrila. In ravno film je najmodernejši pripomoček, ki samoujočim prebivalcem more pokazati zunanji svet.

Medtem ko drugod navadno mladina v obilnejši meri poseja kinogledišča in so v ta namen več ali manj tudi filmi prirojeni, da mlade ljudi vabijo in zadovoljujejo, pa na Švedskem vse starostne dobe enakomerno posejajo kino, ali kakor sami pravijo »bio«. Tako cele družine, celo zelo stari ljudje in iz vseh družabnih krogov: višji in nižji uradniki, trgovci, obrtniki, kmetje, navadni delavci; vsi ti tvorijo verno kinopubliko.

Tudi kinogledišče je med redkonaselnim prebivalstvom razmeroma zelo veliko — do 900 po številu — kot izkazuje statistika. Opombe vredno je dejstvo, da ostanje kinogledišča v treh poletnih mesecih zaprta. Šved hodi v kino samo pozimi.

Nasprotno pa je filmska produkcija na Švedskem neznatna. Momentano obstoja ena sama družba, ki stalno filme producira, namreč »Scania-film« v mestu Malmö. Preje zelo pomembna filmska družba »Svenska filmska industrija« v Stockholmu je delo opustila in prepušča svoje velike ateljeje privatnim filmskim producentom, kadar kak bogat privatnik gotov film financira. Potem je še ena družba, ki šteje k svojim članom večji del švedskih kinopodjetnikov, ki tudi vsako leto po en film ustvari. Prav poseben je način financiranja filmov te filmske družbe. Vsak kinopodjetnik plača za vsak film tolikokrat po 10 kron, kolikor šteje sedežev njegovo gledišče. Na ta način spravi družba precejšnjo vsoto skupaj. Ko je enkrat kapital zbran, se najboljši švedski režiserji potrudijo, da zrežirajo film, ki gre po vsej deželi in ga ni smatrati ravno za slabega. Večkrat navdušeni švedski filmski igralci pregovore kakakega petičnega rojaka, da jim financira film. Te vrste filmi pa so radi piclo odmerjenih denarnih sredstev navadno slabši.

Posebno zasluži, da omenimo še eno filmsko družbo, namreč »Wasa-film«. Ta družba se je ustanovila z namenom, izdelati en sam film. Idealno in z velikim pogumom se je delo pričelo. Umetniki s precejšnjim znanjem, kojih imena v filmskem svetu niso nepoznana, kot igralca Gösta Ekman in Edvin Adolphson ter režiser John W. Brunius so z veliko požrtvovalnostjo začeli ustvarjati velefilm »Gustav Wasa«. In februarja meseca tekočega leta je bil film izgotovljen, marca se je z velikim uspehom vršila v Stockholmu premijera in nato je film nastopil svoj triumfalni pohod po Skandinaviji. Toda družba »Wasa-film« pa je prišla v konkurz, predno je film začel slaviti svoje zaslužene uspehe.

Film »Peklenjski stroj«, ki ga igra »Ljubljanski dvor«, je detektivska storija, v kateri Harry Hill razkazuje svoje zmožnosti. Režija je sicer dokaj šibka, tudi fotografija ni prvovrstna, vendar napeti dogodki pripravijo gledalca do koncentracije.

Sport

Službeno iz LHP-a. Seja uprav. odbora se vrši danes zvečer ob 20 v damskem salonu kavarnice Emona. Naprošajo se vsi gg. odborniki, da se seje sigurno udeležijo. Tajnica.

RAZNE SPORTNE VESTI

Program proslave ZNP je že določen. V soboto igrajo reprezentanca Gradca proti Zagrebu in Belgrad proti Splitu, v nedeljo pa Split proti Gradcu in kot glavna tekma cele prireditve, Belgrad proti Zagrebu. Kot strela z jasnega neba je udarila vest iz Splita, ki javlja postavbo splitske reprezentance. Split je najvil svojo drugo garnituro, obstoječo iz nekaterih starih igralcev kot Radič in kurirja ter iz juniorja Kragiča, Marušića, Perajice, Radvonikoviča, Pončija, Bonačiča in bratov Gazzari. Ta vest je izzvala med zagrebškimi sprotniki veliko ogorčenje, zlasti še, ker je ta proslava mišljena tudi kot proslava hrvatskega sporta sploh. Sedaj pa ta poteza Splita. Ilirija je pa prejela vabilo Hajduka, da bi odigrala dve tekmi v soboto in nedeljo v Splitu. Tekme pa ne more sprejeti, ker igrajo vse mlajše moči v juniorski reprezentanci Ljubljane proti Zagrebu. Le na ta na-

čin je razumljiva postava Splita proti Zagrebu. Ker torej Ilirija ne bo igrala v Splitu, bo bržkone Split nastopil v Zagrebu kompletan.

BSK je v zadevi igralca Čulića prinesel nove dokaze. Sedaj trdi, da Čulić ni igral za Zrinjski v Tivtu, pač pa za SK Orijen proti »Bališću«. Ako so ti dokazi BSK točni, stojimo pred še težjo afero v tekmah za državno prvenstvo, kot je bila prošla z BSK radi Markovića. BSK se bo pa Hajduku s tem primerno revanžiral.

KAJAK DOBLJENO, TAKO ZGUBLJENO.

Nedavno smo brali, da leži vdova velikega bokserja Fitzsimmons-a bolna v bolnišnici, da je popolnoma brez sredstev in da so uvedli v Ameriki zbirko zanj. In vendar je bil F. svoj čas eden najbogatejših Amerikancev. Vse je razdal, tako dober je bil in ko je kljub temu zapustil svoji ženi še zmeraj velikansko premoženje, ga je le-ta hotela v dobrosrčnosti prekositi in je razdala vse do zadnjega krajcarja. Milijonar je bil svetovni prvak Jeffries — danes toliko da živi. Milijonar je bil njegov tekmeč črnc Johnsson; vse je zapravil, večinoma po črnsko brezumno, in danes nima nič ter se bori po nepomembnih podeželnih mestecih in vaseh. Dempsey je »kasiral« v svojih velikih bojih okoli štiri milijone dolarjev, in danes pravi, da ne more dati 50.000 dolarjev za treniranje, ki naj bi mu povrnilo njegovo staro formo. Kam je dejal vse te ogromne vsote? Pravi, da je veliko na borzi zaigral in da mu je zelo veliko z igranjem zapravila njegova žena; vrhu tega sta pa oba skupaj zelo razsipno živila. Sedaj je prošil za dovoljenje, da sme aranžirati boksne tekme; s tem hoče svoje finance zopet nekoliko poživiti.

Tudi vsi drugi milijoni so šli, milijoni, ki so

jih zaslužili Jack Britton, Battling Nelson, Battling Siki, Welsh, Mac Tighe in nešteti drugi. O zadnjem pravijo, da je zaslužil v svojem 25 letnem boksenskem življenju okoli 1.500.000 dolarjev; danes jih ima komaj še 100.000. Torej vidimo pri bokserjih isto kot pri naših povojnih dobičkarjih: Kakor dobljeno, tako zgubljeno.

Vaako pravilo ima seveda izjeme; tako vidimo tudi v boksenskem sportu nekaj svetlih zvezd na sicer temnem finančnem nebu. Tunney n. pr. ima prav lepo premoženje, a ga zelo trdo drži in živi skromno, vsaj po ameriško skromno. Carpentier je porabil v boku pridobljeni denar za plodonosne naložbe in je danes bogat tovarnar. Paolino hrani na vse kriplje, o njegovem tekmeču Schmelingu pa sploh ne vemo, ali je boljši finančnik ali boljši bokser. Seveda pa še ni vseh dni konec in se lahko tudi pri njem obrne. Varno je vozil svoj denarni voz tudi veliki rokoborec Hackenschmidt; od obresti živi in velike vile v Nici in na Angleškem so njegova last.

To so pa, kot rečeno, samo izjeme; večina velikih sportnih denarnih mogotcev umre v pomanjkanju. Ne samo da igrajo in da so razsipni, tudi predobri so.

Ljubljansko gledališče

Sobota, 31. avgusta: CIGAN BARON, opereta. Operno gledališče, znižane cene. Nedelja, 1. septembra: UTOPLJENKA, veseloigra. Dramsko gledališče. Ponedeljek, 2. septembra: Zaprtlo. Gledališka blagajna (dnevna) v operi postuje od sobote 31. t. m. dalje od 10 do pol ene in popoldne od 3 do 5.

Vsem sorodnikom in znancem naznanjamo, da se je včeraj popoldne poslovila od nas gospa

ANTONIJA MRAKOVA

resnična mati in prijateljica svojih otrok.

Pogreb se bo vršil v petek dne 30. avgusta 1929 ob 1/3 popoldne iz Rimske ceste št. 4 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 29. avgusta 1929.

Mici, Draga, Beta, Ivan, Tine, otroci.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

V globoki žalosti naznanjamo, da je naša nad vse ljubljena mama, stara mamica, sestra, tašča in teta, gospa

Josipina Suschnik

roj. Podrekar

dne 28. avgusta po težki, mukepolni bolezni, previdena s svetimi zakramenti, preminula.

Pogreb drage pokojnice bo v petek, dne 30. avgusta 1929 ob 4 popoldne iz hiše žalosti, Rimska cesta 23, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 28. avgusta 1929.

Žalujoči rodbini Suschnik - Tomsčič.

Brez posebnega naznanila.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani

Francis Jammes:

Rožni venec v solncu

»Hitro! Pripravite še en kozarec mleka ter ga izlijte v steklenico.«

»Da, gospodična.«

Nato pa se je obrnila k otroku, ga vzela v roke ter mu dejala:

»Ti pa hitro, našla sem tvojo mater in greva jo obiskat!«

Pripasala si je predpasnik, obrisala fantka, ga oblekla v novo srajčko in mu obesila okoli vratu svetinico Naše ljube Gospe in koralde, ki mu jih je dal njegov boter, admiral Hektor. Dala mu je veliko avbico na glavo, vzela seboj steklenico za mleko ter bila deset minut pozneje že z otrokom pri stricu Hektorju.

Ko je Dominikina mati videla, da seda z lepo napravljenim fantkom v naročju v avtomobil, je upala, da ga bo mogoče vendar odpeljala kam drugam.

Admiral jo je čakal v sprejemni sobi in poleg njega sta stala dva krepka stražnika v civilu ter pokušala njegov izboren Jamajka-rum. Dobila sta že v naprej prav dobro napitnino. Stari mornar je bil previden človek. Nahajal se je že v različnih težkih položajih v vseh delih sveta in tako je spoznal, da jima bo policija koristila v temni hiši, kjer je umirala otrokova mati. Zapomnil si je bil predvsem, da mu je Dominika dejala, da je hotel oče otroka vreči v morje.

Ko je vstopila Dominika, je baš razlagal stražnikoma, kako ju bo priklical z mornarsko piščalko,

če bi ju slučajno potreboval v sili. Čakala bosta pri stopnišču in domenili so se, da bo najpreje admiral vstopil z Dominiko in otrokom k nesrečnici, ki je bila morda že mrtva.

Bilo je okoli devetih zvečer. Noč je bila topla in luna je sijala. V eni najbolj zloglasnih ulic v Marseillu se je prebivalec nudi čuden prizor: elegantna dama z detetom v naročju je hitela v staro hišo, spremljal jo je star admiral, medtem ko sta jim sledila dva civilista. Stric Hektor je prižgal žepno svetilko ter svetil po temnih stopnicah. Dominika je prva stopila skozi vrata v sobo ter dejala:

»Mira, prinašam ti tvojega lepega otroka!«

Bolnica je odgovorila:

»Beži, pa hitro! Zabodel te bo!«

Umazan možak z majhnimi brkami se je prikazal iz teme in grozeče stopil Dominiki nasproti. Ni bil zapazil starca. Začula sta se dva rezka žvižga, in v tem trenutku sta se priskočila oba stražnika ter zgrabila možaka. Vklenila sta ga, eden ga je odvedel, drugi je ostal. Prizor se je bil odigral brez vpitja in brez vsakega upora, kot bi šlo vse po načrtu. Admiral je bil vaje takih nastopov.

Mira je dejala:

»Da mu ne bi kaj hudega storiili! Kam ga bodo odvedli? Otrokom oče je. Če se le nikoli ne bi vrnil. Obljubila sem duhovniku, da ga ne bom nikoli več skušala videti.«

Tem besedam je sledilo rajsko veselje, ki se je zablistelo na obličju umirajoče. In prišla je v roke svojega sina, ki ga je bila Dominika tako lepo oblekla. In ta mati, ki se je bila vlačila po najtemnejših luknjah in po zloglasnih hišah starega mesta, je postala

vsa spremenjena pred tem malim princem. Bil je vnebohod duše v blaženost nebes. Prisotni so čutili, da je šel Kristus tu mimo, in da so angeli s svojimi palmami očistili vsak kotiček njenega srca. Vi, ki ne verjamete, poklekajte pred Onim, ki v to strašno temo sveti s svojim neskončnim usmiljenjem. Toda morda je to dekle, izgubljeno in zopet najdeno kot školjkin biser, bilo priporočeno Devici devic, ob vznjožju sv. Trojice. Treba je bilo zapustiti ta svet in kričočega otroka, ki je bil okrašen s koraldami in oblečen v belo čisto platno. In vendar je mati zbrala vse svoje zadnje moči ter ga stiskala na svoja prsa. Oba angela varila, materin in sinov, sta pristostvovala tem zadnjim trenutkom. Eden izmed njiju je bil sklonjen nad umazanim čebrom, napolnjenim z vodo, ki je bila ohladila vroče čelo bolnice, in je razmišljal o klicu, ki je bil zadonel v prepad Trpljenja: »Žejem sem!« Drugi pa je poljubljal krsino svetinico malega Januarija, ter se spominjal zlata sv. Treh kraljev, ki so ga bili prinesli ubogemu Sinu človekovem.

Dominika je vprašala Miro:

»Ali se nisem dobro brigala zanj? Ali ni lep za svojih pet mesecev?«

In bolnica je odgovorila:

»Ti si moja ljubljena sestra, ki si ga iztrgala smrti. Ko sem ga bila poslala v lepo vilo, koje vrt je okrašen z visokim drevjem, sem si dejala: Če je le slabo delo, naj mi ga Bog oprosti. Nič ni dovolj lepe za mojega malega. Tukaj stanuje dobra duša, ki me je rešila iz cirkusa in ki me je vedla k prvemu svetemu obhajilu. Naj vzame moje živeče srce, njej ga zaupam.«

Ljudska knjižnica in založništvo Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani: 25. zvezek: Hagard, Hči CESARJA MONTEZUNE, 32 Din, vez. 42 Din. — 26. zvezek: Lorenzini, STORŽEK IN NJEGOVO BURKASTO ŽIVLJENJE, 14 Din, vez. 22 Din. — 27. zvezek: Hagard, KLEOPATRA, 28 Din, vez. 32 Din. — 28. zvezek: Hagard, FREGELI, OTROCI SOLNCA, 24 Din, vez. 32 Din. — 29. zvezek: Savinec, IZPOD GOLICE, 30 Din, vez. 42 Din. — 30. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE, 28 Din, vez. 40 Din.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din.

Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovorjamo le, če je priložena znamka. Ček. račun Ljubljana 10.349. Tel. št. 23-28.

Službe iščejo

Službo hišnika

iščem; poročen, z 2 odraslimi otrokoma ali tudi sam, grem najraje v Maribor. — Ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod »Zanesljiv«.

Službo dobe

Več mizarjev

prvovrstnih, za furnirano pohištvo — sprejme A. Amadn, tovarna pohištva v Trzinu.

Služba organista

in cerkvenika se odda takoj pri župnem uradu Brdo p. Lukovica.

Mehanika, specialista

samo samostojno, prvovrstno moč, išče proti dobri plači Prelog, glavno zastopstvo Remington za Slovenijo, Ljubljana - Marijin trg.

Hlapec

priden in trezen, starejših let, za na deželo, ki ima veselje do konj in dela v mlinu, se takoj sprejme. Plača in vsa oskrba dobra. - Vprašati v upravi »Slov.« št. 9366.

Šteparica

zdrava, v starosti do 28 let, izvežbana, ako posejduje dober stroj, prednost — se sprejme. Ponudbe upravi »Slovenca« pod: »Stalno Ljublj. okolica«.

Stalna eksistenca

absolvent trg. akademije ali srednje šole, večer perfektnega strojepljiva in stenografije, kakor tudi korespondence v slovenskem in nemškem jeziku, dobi pri velikem podjetju takoj službo. Oferte pod »Stalna eksistenca« upravi »Slovenca«.

Samska hišnica

se sprejme. Biti mora vajena pospravljanja pisarn in ne pod 40 let stara. — Več se poizve: Vošnjakova ulica 7, v pisarni.

Sprejem vajenca

za specerijsko trgovino, najraje Gorenjca, hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe na oglasni oddelek Slovenca pod »Gorenjce«.

Hlapec

za kmetijska dela se sprejme takoj v župnišče v Kranju.

Deklica

pridna in poštena, dobi takoj službo na deželi za pomoč gospodinjji. Starost 14—20 let. Ponudbe na upravo Slovenca pod »Gostilna«.

Pleskar, pomočnikov

več dobrih takoj sprejem. Ivan Strojani, Ljubljana, Sv. Petra nasip 65.

Sprejem učenca

za trgovino mešanega blaga. Oskrba v hiši. Ponudbe na Anton Vahčić, Videm.

Zidarje

dva ali tri, sprejem takoj. Anton Milavec, Unec pri Rakeku.

Trgovski pomočnik

za železnico se sprejme. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Mlajša moč«.

Deklico

14 do 16 letno, dobrih staršev pošteno, pridno, zdravo in prikupljive zunanosti, s primerno izobrazbo, ki bi imela veselje pomagati pri gospodinjstvu, event. po potrebi tudi v trgovini — sprejme V. Demšar, trg. Škale pri Velenju.

Vezilje

izvežbane za belo vezenje in filet sprejemem takoj proti dobri plači in tudi hrani in stanovanju. Ponudbe z navedbo zahtevkov na upravo lista pod »Vezilja« št. 9317.

Viničar

zanesljiv, s štirimi delavskimi močmi se sprejme. Naslov se izve v upravi »Slovenca« v Mariboru.

Krepkega dečka

poštenega, kateri ima veselje do pekarske obrti, sprejme pod ugodnimi pogoji kot vajenca parna pekarna Josipa Lavtičar v Kranjski gori.

Kupimo

Parcelo

veliko 700—1000 m², blizu mesta, kupim. - Ponudbe pod »40« na upravo Slov.

Lovskega psa

dresiranega ptičarja, kupim. Ponudbe pod »Fermač« št. 9269 na upravo »Slovenca«.

Prodamo

Motorno kolo

poceni naprodaj. Vprašaj v Kamnici pri Mariboru, Bračko.

Portal

iz treh delov, vhodna vrata 220 x 125 cm, 2 izloži 170 x 125 cm, kompletno z jeklenimi valjčnimi zastori (rolo), vse v dobrem stanju, ugodno prodaja Martin Plut, Črnomelj.

Šivalni stroj

dobro ohranjen, prodam. - Šiška, Černetova ulica št. 29 (stara 271).

Razno pohištvo

naprodaj zaradi selitve. - Naslov se izve v podružnici »Slovenca« v Celju.

Stroji za proizvodnjo

fotorazglednic in fotografij do 18 x 24 cm (na električni pogon) in zaklopna kamera 13 x 18 s Zeiss-Tessarom 4,5, naprodaj. Fotograf, Novi vrbas.

Učne knjige

za II. raz. drž. real. gim. ceno naprodaj. Naslov v upravi št. 9332.

Košnjo otave

v Savljah, namizne breške in sadike za ananasjagode prodam. - Poljanska cesta 12/I.

Obrt

Žimnice po 35 Din

predelujem. Vsa druga tapetniška dela po najnižjih cenah. Franc Slavič, tapetništvo, Emonska cesta 10, Pred Prulami 23. Pridem delati tudi na dom

Pokrajn. razglednice

izdeluje poceni in dobro fotoatelj Meyer, Maribor, Gosposka ulica 39.

Posestva

Hiša v najem

se odda z dvema obrti, mesarija in gostilna z inventarjem vred, s sobami za tuje in zasebnim stanovanjem in gospodarskim poslopjem v mestu na Dolenskem, na prometnem kraju in dobrodoči obe obrti pod ugodnimi pogoji. Potrebna je mala kavčija. — Naslov pove uprava pod št. 9219.

Gostilniško posestvo

z vsem inventarjem, na periferiji Ljubljane, ceno naprodaj. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 9336.

Posestvo se prodaja

Zidana hiša, z opeko krita, okoli 7 orolov, z vsem letošnjim pridelkom, nekaj vknjiženo. Sv. Miklavž 1, pošta Hoče pri Mariboru.

Dijaki

Dijaka sprejem

v dobro oskrbo, strogo nadzorstvo; blizina vseh šol. — Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru.

Pouk

Šoferska šola

prva oblast, koncesijon. Camernik, Ljubljana (Jugovto), Dunajska cesta 36. Telef. 2236. Strokovnaški teoretični pouk in praktične vožnje na različnih modernih avtomobilih, s pričetkom vsakega prvega

Šoferska šola

oblastveno koncesijonirana, I. GABERŠČIK, bivši komisar za šoferske izpite, Ljubljana, Bleiweisova cesta 52. Praktični in teoretični pouk na podlagi najmodernejših pripomočkov. Prihodnji redni tečaj prične 1. septembra. Poučujem tudi privatno.

Stanovanja

Zamenja se takoj

trdobno stanovanje v sredini mesta za stanovanje z večjo sobo in pritliklami istotako v mestu. Ponudbe na upravo lista pod »Stanovanje takoj«.

Prazno sobo

blizu centra, s posebnim vzhodom, elektr. razsvetljavo in parketom, oddam takoj solidnemu gospodu. Ponudbe na upravo Slovenca pod »Soba«.

Sobo

s posebnim vzhodom, lepo opremljeno, išče uradnik. Ponudbe pod »Centrum ali Poljane« na upravo.

Opremljena soba

prost vhod, električna razsvetljava, se odda boljsemu gospodu. Maribor, Cankarjeva 8.

Stanovanje

sobo s kuhinjo in pritliklinami, oddam takoj. Naslov v upravi pod št. 9334.

Sobo odda

z eno posteljo in eventualno z zajutrkom za 15 Din dnevno. — Rakusa, Maribor, Tržaška c. 82.

Glasba

Klavirol prvih svetov. znamk

ALFONZ BREZNIK Ljubljana, Mestni trg 3 Najmanjši obroki

Zaloga in izposoja valnic najboljših klavirjev, pianinov in harmonijev, Stelway, Hörsdörfer, Förster, Högl, Hofman, Original Stigl. Popravila in uglaševanje najcenejše. — Najbogatejša izbira vseh ostalih glasbenih instrum. in strun

Razno

Moderno kopališče

v Mariboru, Ob bregu 23, se je odprlo. Kadne in solne kopeli, masaža za dame ob torkih, sredah, četrtkih in sobotah, za gospode ob ponedeljkih in petkih, odprto od 8 do 19. — Za obilen obisk se priporoča Julija Kefer.

Od 1. septembra

se dovolijo

v kopališču DARUVAR

naslednji popusti: za stanovanja 25% in za zdraviliško in godbeno takso 50%. Državni uradniki, častniki, vpokojenci in invalidi uživajo od 1. septembra 50% popust pri stanovanjih, kopelih (razen specialnih kopeli) in zdravniške in godbene takse. — Podrobnosti pojasniti daje

Ravnateljstvo Kopališča Daruvar.

Direkcija državnega rudnika Velenje nabavi

na dan 16. septembra 1929: 4000 m gole bakrene žice 16 mm² prereza 2000 m gole bakrene žice 25 mm² prereza 2000 m gole bakrene žice 10 mm² prereza 200 kmd. izolatorjev N 8. z oporami za les 100 km. izolatorjev N 9. z ravnimi oporami za NP 8. 200 km. sponk za žico (Krallenklemmen) za 16 mm². Ponudbe je predložiti najkasneje do 16. septembra 1929 do 11 dopoldne. Natančnejši pogoji se dobe pri podpisani. — Iz pisarne Direkcije drž. rudnika Velenje, št. 8294/II.

Zahvala

za neštete dokaze iskrenega sočustvovanja ob priliki smrti našega nepozabnega

Avgusta Sedeja

se vsem najtopleje zahvaljujemo. Posebej se še zahvaljujemo dr. Oražmu, zdravniku v Ribnici, za njegovo požrtvovalnost, častiti duhovščini, predstavnikom OUZD iz Ljubljane in vsem, ki so nam ob najtežji uri stali tolažilno ob strani.

Žalujoči ostali.

MEDNARODNI VELESEJEM V PRAGI

od 1. do 8. septembra 1929

svetovni velesejem na katerem so zastopani narodi in države

Znižana vožnja

za brzovlake in navadne vlake: Jugoslavija 25%, Čehoslovaška 33%, Avstrija 25% Pojasnila in legitimacije daje:

Čehoslovaški konzulat, Ljubljana Aloma Comp., Ljubljana, Aleksandrova 2

Štev. 19.678.

V Ljubljani, dne 27. avgusta 1929.

Razglas

Razpisujem 1. pismeno ofertno licitacijo za

zgradbo vodovoda na oblastnem veleposesstvu v Ponovičah pri Litiji

Licitacija se bo vršila dne 7. septembra 1929 ob 11 dopoldne v prostorih gradbenega oddelka oblastne samouprave, Gosposka ulica 15/I, kjer so razglašeni na oglasni deski vsi podatki.

Komisar oblastne samouprave oblasti ljubljanske:

Dr. Marko Natlačen s. r.

MAJDICA

v nežni dobi štirih let, ter odšla po kratkem težkem trpljenju k svoji sestrici in bratcu med nebeške krilate.

Pogreb nepozabnega deteta se bo vršil v petek 30. t. m. ob 3 pop. iz mrtvašnice oblastne bolnice v Ljubljani, Zaloška cesta, na pokopališče k Sv. Križu, odkoder se po preteku zakonitega roka kasneje prepelje v rodbinsko grobnico v Kranj. Jesenice-Kranj, dne 28. avgusta 1929.

Neutolažljiva oče in mati Mici in Anton Oražem, rodbine Zebal, Oražem in Primšar.

Umrla je po dolgi, težki bolezni, previdena s svetimi zakramenti za umirajoče, najina dobra mati, gospa

Uršula Varšek

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v četrtek popoldne ob 3/5 iz Cegnarjeve ulice št. 6/II na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 28. avgusta 1929.

Anton in Iva Varšek.

Pogrebni zavod I. Gajšek, Vodmat.

Zahvala

Vsem, ki so našo ljubljeno mamico

Marijo Poderžaj roj. Habjan

spremili na njeni zadnji poti ali sicer z nami sočustvovali, izrekamo tem potom iskreno zahvalo in prosimo za majhen spomin v molitvi.

V Ljubljani, dne 28. avgusta 1929.

Žalujoči ostali.

Autokaroserije

vseh vrst in modelov — najboljša, najsolidnejša in najhitreje izdeluje

MATIJA PERKO, LJUBLJANA

Tovarnica za mizarstvo in autokaroserije.

Telefon 2372.

Plačilne olajšave.

Telefon 2372.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čeč.

Izdajatelj: Ivan Rakovec.

Urednik: Franc Tersoglav.